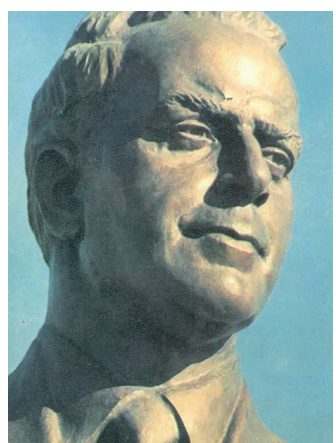

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Huseynov

**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycan dövlət mülkiyyəti, Azərbaycan xalqının milli varlığıdır.
Qazet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

29 oktyabr
2024-cü il,
çərşənbə axşamı
№ 199 (6785)
Qiyməti
60 qəpik

**101 il
Cümhuriyyət
yolunda**

Bax səh. 4

**Cənubi Qafqazın
ən güclü ordusu...**

Bax səh. 2

**Dünyaya
aydın mesaj:
Azərbaycan
hədəfə
köklənib
və irəliləyir**

Bax səh. 2

Zəfərə 11 gün qalırdı...

Bax səh. 2

**Qarışıq sistem
üzrə ilk...**

Azərbaycana dost olan daha bir ölkə - Özbəkistan bu günlərdə öz seçimini edib. Oktyabrın 27-də Özbəkistanda Ali Məclisin (parlamentin) Qanunvericilik Palatasına və yerli şuralara seçkilər keçirilib. Seçkilərdə Özbəkistan Liberal Demokrat Partiyası (UzLiDeP), Özbəkistan Xalq Demokratik Partiyası (ÖXDP), Özbəkistanın "Milliy Tiklənish" Demokratik Partiyası ("Milli Dirçəliş"), "Adolat" Sosial Demokrat Partiyası ("Ədalət") və Ekologiya Partiyası mübarizə aparıb.

Budəfəki seçkilərdə Özbəkistan tarixində bir ilk imza atılıb. Belə ki, ilk dəfə olaraq parlament seçkiləri majoritar və proporsional sistemləri birləşdirən qarışıq sistem üzrə keçirilib. Qeyd edək ki, 2023-cü ildə ölkədə konstitusiyaya islahatları keçirilib. Parlamentin yeni sistem üzrə formalaşması da aparılan konstitusiyaya islahatlarına uyğundur.

Özbəkistan Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) məlumatına əsasən, vahid elektron seçici siyahısında təxminən 20 milyon vətəndaş qeydiyyatdan keçib. MSK seçkilərin keçirilməsi üçün 57-ci dünyanın 40 ölkəsində olmaqla 10 min 717 seçki məntəqəsi təşkil edib. Seçki Məcəlləsinə uyğun olaraq, seçki günü və səsvərmə başlamazdan bir gün əvvəl təşviqat dayandırılıb.

Özbəkistan Mərkəzi Seçki Komissiyasının məlumatına görə, ümumilikdə birməndatlı seçki dairələri üzrə irəli sürülmüş 375 nəfərin, həmçinin partiya siyahıları üzrə 500 nəfərin namizədliyi qeydə alınıb. Seçkilərin gedişini 65 min yerli və MDB, ŞƏT, Türk Dövlətləri Təşkilatı və ATƏT/DTİHB də daxil olmaqla, 20-dən çox təşkilatı təmsil edən 850-dən...

Bax səh. 4

Bax səh. 3

**YAP-ın təşkilatçılığı ilə "Nə? Harada? Nə zaman?"
intellektual oyununun bağlanış mərasimi keçirilib**

**Qərb və gürcü müxalifəti
çevrilişə hazırlaşır?**

Bax səh. 6

**Kiyev qələbə planına
dəstək axtarışındadır**

Bax səh. 7

**TDT-nin innovasiya və
rəqəmsallaşma üzrə
yeni fəaliyyət planı**

İstanbulda keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatının Sənaye, Elm, Texnologiyalar və İnnovasiyalar Nazirlərinin 1-ci toplantısında müzakirə olunan əsas mövzulardan biri rəqəmsallaşma və "yaşıl iqtisadiyyat" quruculuğu sahəsində əməkdaşlığın artırılması ilə bağlı olub. Tədbirdə çıxış edən Azərbaycanın iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbərov bildirib ki, bu toplantı türk dövlətləri arasında qeyri-neft sənayesinin inkişafı, ticarət və investisiyaların təşviqi, müasir texnologiyaların tətbiqi, elm, innovasiya və rəqəmsallaşma sahələrində təşəbbüslərin artırılması üçün yeni imkanlar yaradır. Türk Dövlətləri Təşkilatının baş katibi Kubançbək Ömüraliyev isə bildirib ki, iqtisadiyyatın inkişafının texnologiyasız, innovasiyasız təsəvvür etmək çətindir. Bu kontekstdən həmin sahələr üzrə razılaşdırılan fəaliyyət planı texnologiya, bilik və maliyyə resurslarına çıxışı təmin edəcək.

Türk Dövlətləri Təşkilatının mühüm prioritetlərindən biri müasir rəqəmsal texnologiyaların və kommunikasiya bağlantılarının yaradılmasıdır. Bu məqsədlə çoxşaxəli "Rəqəmsal İpək Yolu" layihəsi hazırlanıb. Həmin layihə müasir dünyada ön innovativ platformalardan biri olan "Digital Hub"-u formalaşdırmaqla türk dövlətlərinin rəqəmsal iqtisadiyyat blokunda sıx birləşməsinə əlverişli imkanlar yaradacaq. Ötən ilin noyabr ayında Özbəkistanda TDT ölkələri tərəfindən imzalanmış Səmərqənd Bəyannaməsində Trans-Xəzər fiber-optik kabel infrastrukturunun yaradılması barədə razılıq əldə olunub ki, bu anlaşma "Rəqəmsal İpək Yolu"-nun mühüm tərkib hissəsidir. Strategiyaya əsasən, Xəzərin dibi ilə "Trans-Xəzər" fiber-optik kabel xəttinin çəkilişinin 2026-cı ilə qədər tam başa çatdırılması nəzərdə tutulub. Bununla da "Digital Hub" sistemi də yaxın illərdə global rəqəmsal ticarətin ən işlək və çevik həlqəsinə çevriləcək.

2024-cü ilin iyul...

Bax səh. 5

**İslamofobiya
və türkofobiya
məkanında...**

**Yeni
qorxu
dalğası**

Bax səh. 7

Gürcüstan seçimini etdi

Bax səh. 6

Dünyaya aydın mesaj: Azərbaycan hədəfə köklənib və irəliləyir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 28-də Pakistan İslam Respublikası Birləşmiş Qərargah Rəisləri Komitəsinin sədri general Sahir Şamşad Mirzanı qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı general Sahir Şamşad Mirzanın səfərinin ölkələrimiz arasında güclü tərəfdaşlıq, müdafiə və digər sahələrdə əməkdaşlıq məsələlərinin bir daha nəzərdən keçirilməsi üçün yaxşı imkan yaratdığını dedi.

Prezident İlham Əliyev bu il qardaş Pakistana dövlət səfərinin çox uğurlu və məhsuldar keçdiyini vurğulayaraq, bunun dostluq və qardaşlıq münasibətlərimizin daha yüksək səviyyəyə qalxması işinə töhfə verdiyini bildirdi.

Dövlətimizin başçısı ölkələrimizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi məsələlərində bir-birini həmişə dəstəklədiyini və bundan sonra da dəstəkləyəcəyini qeyd etdi.

Əməkdaşlığımızın, o cümlədən ticarət sahəsində əlaqələrimizin əsas istiqamətlərinin artıq müəyyənləşdirildiyini bildiren dövlətimizin başçısı dedi ki, özünün Pakistana dövlət səfəri zamanı Azərbaycanın bu ölkəyə 2 milyard ABŞ dolları məbləğində investisiya qoyulması imkanları barədə bəyanat verilib və bu sahədə sıx əməkdaşlıq hər iki tərəf üçün faydalı ola bilər.

Müdafiə sahəsində əməkdaşlığa toxunan Prezident İlham Əliyev bir müddət əvvəl artıq Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələrinin arsenalına daxil edilən JF-17C təyyarələrinə baxdığını məmnunluqla xatırlayaraq, onların dünya səviyyəsində ən yaxşı təyyarələrdən olduğunu dedi. Dövlətimizin başçısı bu hadisənin müdafiə və müdafiə sənayesi sahələrində əməkdaşlığımızın daha da gücləndirilməsi işinə xidmət etdiyini vurğuladı. Prezident İlham Əliyev müdafiə sənayesi ilə bağlı genişhəcmli əməkdaşlıqda, o cümlədən istehsal, investisiya, texnologiyalar sahələrində uğurlu nəticələrin əldə olunacağına əminliyini bildirdi.

Dövlətimizin başçısı Pakistan İslam Respublikasının Baş naziri Məhəmməd Şahbaz Şərifin COP29 tədbirində iştirakının və gələn il ölkəmizə dövlət səfərinin Azərbaycanda səbirsizliklə gözləndiyini diqqətə çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev Pakistanın Birləşmiş Qərargah Rəisləri Komitəsinin sədrinin Bakıda keçirəcəyi görüşlərin uğurlu olacağına ümidvar olduğunu bildirdi.

Azərbaycan dövlətinin başçısı ilə görüşündən şərəf duyduğunu vurğulayan Sahir Şamşad Mirza Prezident İlham Əliyevin əfsanəvi şəxsiyyət olduğunu qeyd etdi. Qonaq Pakistan Prezidenti Asif Əli Zərdari və Baş nazir Məhəmməd Şahbaz Şərifin salamlarını, Pakistan xalqının ən xoş arzularını dövlətimizin başçısına çatdırdı.

məd Şahbaz Şərifin salamlarını, Pakistan xalqının ən xoş arzularını dövlətimizin başçısına çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Pakistanın Prezidentinə və Baş nazirinə çatdırmağı xahiş etdi.

Sahir Şamşad Mirza Azərbaycan Prezidentinin Pakistan dövlət səfərinin ikitərəfli münasibətlərimizin inkişafında tarixi təməl daşı olduğunu dedi.

Qonaq ölkəmizdə keçirilən prezident seçkilərində İlham Əliyevin, parlament seçkilərində isə hakim Yeni Azərbaycan Partiyasının qələbəsinin önəmini qeyd edərək vurğuladı ki, dövlətimizin başçısı Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müd-

rik siyasətinin davamçısıdır. Sahir Şamşad Mirza qeyd etdi ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan dövlətinin inkişafı fenomenal hadisə olmuşdur. Qonaq bu cür inkişafa, o cümlədən ümumi daxili məhsulun və əhalinin rifah halının artma templərinə heç bir ölkədə rast gəlinmədiyini dedi.

Pakistanın Birləşmiş Qərargah Rəisləri Komitəsinin sədri Vətən müharibəsində Azərbaycanın Qələbəsinin önəmini vurğulayaraq qeyd etdi ki, ölkəmizin əsgər və zabitlər ilə bağlı baxışı, yerli istehsalın təşviqi, müharibədə müdafiə sənayesi kompleksi və güclü hərbi imkanlarla bərabər, müdafiənin bir növü olan qabaqlayıcı strategiyanın tətbiqi

dünyaya çox aydın bir signal oldu ki, Azərbaycan hədəfə köklənib və irəliləyir.

Ölkəmizdə gedən inkişaf proseslərinin nümunə olduğunu qeyd edən qonaq Pakistanın Azərbaycan ilə qardaşlıq əlaqələrinin qarşılıqlı inama, səmimiyyətə, əməkdaşlığa, mədəni əsaslara söykəndiyini dedi. O, qarşıdan gələn Zəfər Günü münasibətilə təbriklərini çatdırdı və bu bayramın Pakistanda da qeyd edildiyini məmnunluqla vurğuladı.

Sahir Şamşad Mirza qeyd etdi ki, Kəşmir məsələsində Azərbaycan Pakistanın yanında olduğu kimi, Ermənistan məsələsində də Pakistan Azərbaycanın yanındadır.

2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin cəbhəboyu genişmiqyaslı təxribat törətməsinə cavab olaraq Azərbaycan Ordusu

sonradan “Dəmir yumruq” adlandırılan əks-hücum əməliyyatına başladı. 44 gün davam edən Vətən müharibəsi təxminən otuzillik işğala son qoyulması və ərazi bütövlüyümüzün bərpası ilə nəticələndi. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılmış möhtəşəm Zəfər tariximizə qızıl hərfklə yazıldı.

Vətən müharibəsinin 33-cü günü

29.10.2020

- İlham Əliyev Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla telefonla zəng edib.
- Döyüş əməliyyatları əsasən cəbhənin Xocavənd, Füzuli və Qubadlı istiqamətlərində davam edib. Düşmənin hücum cəhdlərinin qarşısı qətiyyətlə alınıb. Ermənistan silahlı qüvvələrinin şəxsi heyəti xeyli itki verərək geri çəkilməyə məcbur edilib. İşğalçı ordunun iki T-72 tankı, iki BM-21 “Qrad” yaylım atəşli reaktiv sistemi, 14 müxtəlif tipli topu, bir neçə dayaq məntəqəsi və altı avtomobil texnikası sıradan çıxarılıb. Bu barədə Müdafiə Nazirliyindən məlumat verilib.
- Müdafiə Nazirliyi Qubadlı rayonunun işğaldan azad olunan Qiyashı və Sarıyataq kəndlərinin videogörüntülərini yayıb.
- Ermənistan ordusunun yüksəkrüt-

bəli bir neçə zabiti məhv edilib.

• Müdafiə

Nazirliyi düşmənin döyüş meydanında atıb qaçdığı hərbi sursatın, zirehli texnikanın və avtomobillərin videogörüntüsünü paylaşılıb.

• Azərbaycan Ordusunun Ermənistan silahlı qüvvələrinin genişmiqyaslı təxribatlarına cavab olaraq, sentyabrın 27-də başladığı uğurlu əks-hücum əməliyyatı nəticəsində indiyədək düşmənin xeyli sayda döyüş texnikası, hərbi sursatı məhv edilərək sıradan çıxarılıb və qənimət götürülüb. Düşmənin ümumi itkiləri 2,7 milyard dollar dəyərinə qiyamətləndirilir - infoqrafika.

• ANAMA: Ermənistan silahlı qüvvələri Azərbaycan ərazisinə 13 ballistik raket atıb.

• Azərbaycan Ordusunun bölmələri

Zəfərə 11 gün qalırdı...

Bərdədə mülki infrastruktur və dinc əhalimizi atəşə tutan düşmən bölmələrini, işğalçı ordunun qüvvə və vasitələrini darmadağın ediblər.

• Hava Hücümündən Müdafiə bölmələrimiz Qubadlı istiqamətində Azərbaycan Ordusunun mövqelərinə aviazərbələr endirməyə cəhd göstərən Ermənistan silahlı qüvvələrinin iki Su-25 hücum təyyarəsini məhv ediblər.

• Ermənistanın terror hücumları nəticəsində sentyabrın 27-dən oktyabrın 29-u saat 13:00-dək həlak olan mülki şəxslərin sayı 90-a çatıb, 392 nəfər xəsarət alıb. Bu barədə Baş Prokurorluq məlumat yayıb.

• Xarici diplomatlar Bərdədə erməni terrorunun izləri ilə tanış olublar.

Cənubi Qafqazın ən güclü ordusu

Azərbaycan Silahlı Qüvvələri daim inkişafdadır...

Müasir inkişaf tendensiyası Silahlı Qüvvələrimizin gücünü artırır

Müasir dünyada güc və özünümüdafiə faktorları önə çıxır. Bəzi dünya güclərinin və strukturlarının beynəlxalq hüquqa skeptik yanaşması, təhlükəsizlik

arxitekturasının möhkəmlənməyə ehtiyac duyması ordu quruculuğu prosesini davamlı hala çevirir. Azərbaycan dövlətinin ordu quruculuğu siyasəti də da-

vamlı inkişafa əsaslanır. Xüsusilə, post-müharibə dövründə ordumuzun müasir standartlara əsasən formalaşdırılması, yeni birliklərin yaradılması, yeni silah-

larla təchiz olunması, PUA və hava hücumundan müdafiə sistemləri ilə gücləndirilməsi bunu deməyə əsas verir. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri yeni dövrün çağırışları əsasında kompleksləşdirilir - Müharibə dövründə özünün gücünü, qətiyyətini, iradəsini və

döyüş ruhunu ortaya qoyan ordumuz post-müharibə dövründə yeni döyüş takтикаları və strategiyaları ilə daha da təkmilləşdirilir. Bunun nəticəsidir ki, dünya ölkələrinin ordu sıralamalarının reyting cədvəlində illərdir ki, Azərbaycan mühüm yerləri tutur.

Ordumuz dünya reytinglərində...

Yeri gəlmişkən, Azərbaycanın Silahlı Qüvvələri yenidən dünyanın ən güclü ordularının reytingində önə çıxıb. Bu, ABŞ-nin “U.S. News and World Report” nəşri tərəfindən təqdim olunan məlumatlarda əks olunub. İlk sıralarında Rusiya, ABŞ, İsrail, Çin, Böyük Britaniya, Almaniya, Türkiyə, Ukrayna ordularının yer aldığı siyahıda Azərbaycan Ordusu 29-cu yerdə qərarlaşıb. “U.S. News and World Report”-un

ölkəmiz haqqında verdiyi məlumatda isə bildirilib ki, Azərbaycan Qafqaz regionunda, Avropa və Asiya sərhədində yerləşən ölkədir. Coğrafi kəsişmədə yerləşən ölkə 1918-ci ildə, Birinci Dünya müharibəsindən sonra ilk dəfə, demokratik respublika olmaqdan əvvəl bir çox imperiyaların hakimiyyəti altında olub. Ancaq müstəqil olduqdan cəmi iki il sonra SSRİ-nin tərkibinə daxil edilib. 1991-ci ildə Sovet İttifaqının dağılmasından sonra Azərbaycan yenidən müstəqil respublika olub. Əhalinin əksəriyyəti etnik azərbaycanlılardır. Vətəndaşların əksəriyyəti müsəlman olsa da, Azərbaycan dini etiqad azadlığına zəmanət verən dünyəvi dövlətdir. Azərbaycan Prezident Respublikası hesab olunur. Ölkə təbii ehtiyatlarla zəngindir və iqtisadiyyatı əsasən neft və digər enerji ixracına əsaslanır. Azərbaycan yüksək iqtisadi inkişaf və savadlılıq səviyyəsinə malik gəlirli ölkə hesab olunur. Qeyd edək ki, Banqladeş siyahıda 30-cu, Kolumbiya 31-ci, Kanada 32-ci, İtaliya 34-cü yeri tutur. Ermənistan və Gürcüstan siyahıda yer almayıb.

Müasir, innovativ inkişaf perspektivi...

Qeyd edildiyi kimi, hazırkı siyasi-hərbi proseslər ordunun daimi inkişafını zəruri edir - beləliklə, Azərbaycan Ordusunun yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyması da mütləq şərtdir.

çevrilir. Ölkəmizin qüdrəti, iqtisadi imkanlarımızı yeni silahların alınmasına, islahatların davamlılığını zəmin formalaşdırır. Xüsusi diqqət yetiriləsi məqam ondan ibarətdir ki, ölkəmiz ötən dövrdə ordu quruculuğunda müasir yanaşmalara və innovativ texnikalardan istifadə olunmasına üstünlük verib ki, reytinglərdə önə çıxmanın ən mühüm səbəblərindən biri və

bəlkə də birincisi məhz bu amildir. Uzun müddət havada qalma qabiliyyətinə malik və müasir peyk-naviqasiya sistemi ilə təchiz olunan “HERON”, ortaölçülü çoxməqsədli “HERMES 900”, “HERMES 450”, “HAROP”, “Bayraktar” pilotsuz uçuş aparatları Vətən müharibəsində düşmənin ölüm kabusuna çevrilmişdi.

Ölkəmizin xaricdən aldığı ən yeni silahlar, müasir aparatlar bəzə bütün maneələrin öhdəsindən gəlməyə imkan verir. Müasir, yüngülcəkil, istənilən hava şəraitinə uyğun, gündüz və gecə rejimli çoxməqsədli JF-17C (Block-II) təyyarələri Azərbaycan Ordusunun arsenalını zənginləşdirib - eyni zamanda, JF-17C (Block-III) birmühərrikli çoxməqsədli döyüş təyyarəsi hava-hava və hava-yer döyüş qabiliyyətinə, eləcə də orta və aşağı hündürlüklərdə yüksək döyüş manevrinə malikdir. Beləliklə, yeni silahların əldə olunması, təchizatı Azərbaycan Ordusunun gücünü güc qatır.

sa zamanda reallaşdırılan hədəflərdəndir. Ötən illər ərzində hərbi hissələrin kompleksləşdirilmə faizi və keyfiyyəti yüksək səviyyədə həyata keçirilib. Peşəkar, ali hərbi təhsili olan mənəvi, fiziki və psixoloji cəhətdən hazırlıqlı, döyüş təcrübəsi toplanmış zabitlər ordunun aparıcı qüvvəsi kimi çıxış edir. Aviasiyada hava hücumundan müdafiə üzrə yeni texnikaların alınması, mövcud texnikanın təmiri və modernləşdirilməsi nəticəsində hissə və bölmələrin müxtəlif hava şə-

Azərbaycanda Ordunun gücləndirilməsi prosesi çoxşaxəli şəkildə aparılır. Silah-sursat, texnika, hərbi aviasiya parkının yenilənməsi ilə paralel olaraq şəxsi heyətin peşəkarlığının artırılması, fərqli coğrafi və iqlim şəraitlərində döyüş qabiliyyətinin gücləndirilməsi, yeni hərbi biliklərə yiyələnmiş kadr potensialının inkişaf etdirilməsi qarşıya qoyulan və qı-

raitində döyüş fəaliyyəti imkanları artırılıb. Dövlət büdcəsinin müdafiə və milli təhlükəsizliyə ayrılan hissəsi isə 7 milyard manatı ötürüb. Bu, ordunun yeni, müasir standartlarda formalaşdırılmasına imkan verən amil kimi önə çıxır. Eləcə də, Ordunun keçirdiyi hərbi təlimlər, quruda, suda və havada döyüş tapşırığının yerinə yetirilməsi ölkəni istənilən hücumdan müdafiə etmək qüdrətini daha da artırır.

Xüsusilə indiki halda, torpaqlarımızın 30 ilə yaxın müddətdən sonra işğaldan azad edilməsinin ardından Azərbaycanın təhlükəsizliyinin təminatı güclü milli ordunun mövcudluğunu zəruri faktora çevirir. Bu baxımdan, ordu quruculuğunun daha da gücləndirilməsinin vacibliyinin dövlət başçısı səviyyəsində prioritet elan olunması ölkənin milli maraqları müstəvisindən kifayət qədər önəmli əhəmiyyət daşıyır. Güclü orduya, peşəkar silahlı qüvvələrə malik olmamız, eyni zamanda, güclü hərbi-sənaye kompleksi Azərbaycan dövlət müstəqilliyinin və ərazi bütövlüyünün etibarlı qaranıdır.

Göründüyü kimi, beynəlxalq mərkəzlərin rəyəinə görə də ordumuz bu gün regionun ən hazırlıqlı və müasir hərbi strukturu sayılır. Azərbaycan Ordusu dünyanın ən yaxşı təchiz olunmuş və döyüş qabiliyyətlili orduları sırasına daxildir.

P.İSMAYILOV

YAP-ın təşkilatçılığı ilə “Nə? Harada? Nə zaman?” intellektual oyununun bağlanış mərasimi keçirilib

Oktyabrın 26-da “Gülüstən” sarayında Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) təşkilatçılığı ilə “Yaşıl dünya namına həmrəylik ili”nə həsr edilmiş ümumrespublika “Nə? Harada? Nə zaman?” intellektual oyununun final mərhələsinin mükafatlandırma mərasimi keçirilib.

Əvvəlcə tədbirdə müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi, xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canlarını qurban verməmiş şəhidlərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Sonra Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib.

YAP Gənclər Birliyinin sədri Bəxtiyar İslamov “Nə? Harada? Nə zaman?” intellektual oyununun nəticələri barədə hesabat verib. O bildirib ki, bu il “Yaşıl dünya namına həmrəylik ili” ilə əlaqədar təşkil olunan yarışın əsas məqsədi silsilə tədbirlərin əhatə dairəsini genişləndirilməsi, o cümlədən YAP üzvü və bitərəf gənclər arasında şəbəkələşmənin dərinləşdirilməsi, ekologiya və bioloji müxtəliflik haqqında gənclərin bilik səviyyəsinin artırılması, eyni zamanda, gənclərin intellektual inkişafının və komanda ruhunda işləmək bacarıqlarının təşviqidir.

Bəxtiyar İslamov vurğulayıb ki, “Azərbaycan İntellektual Klublar Assosiasiyası” İctimai Birliyi ilə əməkdaşlıq çərçivəsində YAP yerli təşkilatlarını və Gənclər Birliyini təmsil edən 85 komandanın iştirakı ilə keçirilən intellektual oyunun seçmə mərhələsi üzrə yarışlar Bakı, Quba, Qəbələ, Şəmkir, Ağcabədi, Masallı, Kürdəmir və Naxçıvanda təşkil olunmuş, 22 komanda final mərhələsinə vəsiqə qazanmışdır: “85 komandanın tərkibində iştirak edən 680 nəfərin 264-ü bitərəf, 416-sı isə YAP üzvü gənclərdir. Onu da bildirim ki, intellektual oyun üçün hazırlanmış sualların əsas istiqamətləri ekologiya və biomüxtəliflik, ölkəmizin təbiəti, flora və faunası, Azərbaycanca həyata keçirilən ekoloji siyasət,

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi dövründə ekologiya sahəsində atılmış addımlar, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən tədbirlər, həmçinin Heydər Əliyev Fondu tərəfindən bu istiqamətdə görülən işlər olmuşdur”.

Tədbirdə çıxış edən YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov bildirib ki, çoxşəxslilik dövlətçilik tarixinin ən şanlı və şərəfli dövrünü yaşayan qalib Azərbaycan qazandığı möhtəşəm uğurlar və yaratdığı yeni reallıqlarla bu gün dünyanın diqqət mərkəzindədir: “Ərazi bütövlüyü və suverenliyini bərpa edərək Cənubi Qafqazda yeni təhlükəsizlik və işbirliyi mühiti formalaşdıraraq Azərbaycan dövləti beynəlxalq müstəvidə etibarlı tərəfdaş, dialoq və əməkdaşlıq məkanı kimi tanınır”.

YAP Sədrinin müavini vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən məqsədyönlü siyasət milli maraqlara və beynəlxalq hüquq normalarına əsaslanmaqla bərabər, bəşəriyyəti düşündürən, xalqlar və dövlətlər üçün olduqca aktual çağırışlardır. O diqqətə çatdırıb ki, “yaşıl enerji” gündəliyi əsasında iqlim dəyişikliyinə qarşı global mübarizə sahəsində ardıcıl fəaliyyətin həyata keçirilməsi də bu kontekstdə xüsusi qeyd edilməlidir: “Azərbaycanın 2030-cu ilə qədər sosial-iqtisadi inkişafı dair beş milli prioritetindən biri “Təməz ətraf mühit və yaşıl artım ölkəsi” kimi müəyyən edilmişdir. Bu prioritetə uyğun olaraq ətraf mühitin sağlamladılması və “yaşıl enerji” gündəliyinin reallaşdırıl-

ması istiqamətində sistemli tədbirlər görülür. Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə 2024-cü ilin ölkəmizdə “Yaşıl dünya namına həmrəylik ili” elan olunması isə bu baxımdan mühüm əhəmiyyətə malikdir. Bütün bu reallıqlar fonunda BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının - COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi ilə bağlı yekdil qərar Azərbaycanın sözlügedən istiqamətdə fəaliyyətinin yüksək qiymətləndirildiyini, ölkəmizə beynəlxalq müstəvidə böyük etimadın olduğunu bir daha təsdiqləyir”.

YAP Mərkəzi Aparatının rəhbəri vurğulayıb ki, Azərbaycan global tədbirlərə ev sahibliyi ilə əlaqədar zəngin təcrübəyə malikdir: “İndiyədək bu sahədə əldə olunan uğurlu nəticələr - imza atdığımız nailiyyətlər Azərbaycanın bu mötəbər beynəlxalq tədbirə də uğurla ev sahibliyi edəcəyini əminliklə söyləməyə əsas verir. Şübhəsiz, bir neçə gün sonra keçiriləcək COP29 iqlim dəyişmələrinə qarşı fəal mübarizə mövqeyi nümayiş etdirən ölkəmizin bu bəşəri əhəmiyyətli, global xarakterli prosesə dəyərli töhfəsi olacaq, eyni zamanda, Azərbaycan reallıqlarının dünyaya təqdimatı üçün növbəti mühüm platformaya çevriləcəkdir”.

Tahir Budaqov söyləyib ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının təşkilatçılığı ilə respublika səviyyəsində keçirilən “Nə? Harada? Nə zaman?” intellektual oyunu da “Yaşıl dünya namına həmrəylik ili”nə həsr edilmişdir: “Məlumat verildiyi kimi, 85 komandanın iştirakı ilə keçirilən və 22 qalib komandanın final mərhələsində I-III yerlər uğrunda mübarizə apardığı bu intellektual yarışmada gənclərimiz ətraf mühitin mühafizəsi və ekoloji tərzliyin təmini istiqamətində həyata keçirilən dövlət siyasətinə - Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bu sahədə görülmüş işlərə, o cümlədən “yaşıl enerji” konsepsiyası əsasında reallaşdırılan tədbirlərə dair çoxsaylı sualları cavablandırmaqla intellektual mübarizə aparmışlar. Hər ilin aktual gündəliyinə həsr olunan və 2022-ci ildən başlayaraq artıq ənənə halını almış bu bilik yarışması gənclərin potensialının üzə çıxarılması, onlar arasında kommunikasiyanın gücləndirilməsi və komanda şəklində birgə çalışmaq bacarıqlarının yüksəlməsinə geniş imkanlar yaradır”.

“Bu gün inam və qürurla qeyd edirik ki, milli-mənəvi dəyərlərə sadıq və möhkəm əqidəli Azərbaycan gəncliyi cəmiyyət həyatının müxtəlif sahələrində yüksək fəallıq nümayiş etdirməklə ölkəmizin inkişafına mühüm töhfələr verir və respublikamızı beynəlxalq arenada layiqincə təmsil edir. Ən əsası, rəşadətli Azərbaycan gənclərinin yüksək vətənpərvərlik nümunəsi göstərərək ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyinin bərpa olunmasında müstəsna rol oynamaları xalqımızın qürur və iftixar mənbəyidir”, - deyən YAP Sədrinin müavini əlavə edib ki, gəncləri Azərbaycanın gələcəyi adlandırın Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xalqımıza dəyərli siyasi mirası olan və bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə inkişaf yolunda inamlı addımlayan Yeni Azərbaycan Partiyası gənclərin inkişafına və onların potensialından səmərəli istifadə olunmasına xüsusi diqqət yetirir.

Tahir Budaqov bildirib ki, müstəqil Azərbaycan keyfiyyətə yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur: “Qazanılan uğurlar və qələbələrə yanaşı, qarşıda mühüm strateji hədəflər durur. Təbii ki, Azərbaycanın gələcək inkişafı naminə milli məqsədlərin gerçəkləşdirilməsi üçün gənclərin də üzərinə önəmli vəzifələr və böyük məsuliyyət düşür. Heç şübhəsiz, dövlətin hərtərəfli qayğısı ilə əhatə olunan gənc nəsil qalib Azərbaycanın qürurlu vətəndaşları kimi ölkəmizin tərəqqisinə bundan sonra da layiqli töhfə vermək əzmində və iqtidarındadır. Bu gün final mərhələsinin keçirildiyi bu intellektual yarışmada iştirak edən bütün gəncləri, xüsusilə qalibləri təbrik edirəm. Əslində, bu bilik mübarizəsinə qatılan hər bir komanda özünü qalib hesab edə bilər. Çünki hər şeydən öncə, belə kreativ platformalarda təmsil olunmaq Heydər Əliyev ideyalarına, Prezident İlham Əliyevin siyasətinə və Yeni Azərbaycan Partiyasının prinsiplərinə sonsuz inamın birmənalı ifadəsidir”.

YAP Sədrinin müavini gənclərə möhkəm cansağlığı və Heydər Əliyev ideyaları əsasında günü-gündən çiçəklənən müasir Azərbaycanın parlaq gələcəyi naminə yeni-yeni uğurlar arzulayıb.

Ekologiya və təbii sərvətlər nazirinin müavini Vüqar Kərimov isə çıxışında bildirib ki, bu gün Azərbaycan sürətli inkişaf dövrünü yaşayır və bu da yaradıcı və intellektual gənclər üçün öz təşəbbüslərini reallaşdırmaqda yeni imkanlar yaradır: “Ulu Öndər Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi gənclər siyasəti Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. 2024-cü il Azərbaycan Respub-

likasının ictimai-siyasi həyatında dinamik bir il kimi xarakterizə olunur. Bu il keçirilmiş prezident və parlament seçkilərində cəmiyyətin ən aktiv təbəqələrindən hesab olunan gənclik siyasi proseslərin önündə addımlamış, ona göstərilən etimadı doğrultmuşdur. Bu istiqamətdə Yeni Azərbaycan Partiyasının və onun Gənclər Birliyinin üzvlərinin fəaliyyəti ni xüsusilə vurğulamaq istərdim”.

Nazir müavini qeyd edib ki, gənclər siyasi fəaliyyətlə yanaşı, onlara yaradılan geniş imkanlardan istifadə etməklə öz bilik və bacarıqlarını artırmaq məqsədilə müxtəlif platformalardan məharətlə istifadə edirlər: “İntellektual yarışların əsas məqsədi gənclərin fərdi inkişafına təkan vermək, onlarda sosial məsuliyyət hissini artırmaq, gəncliyin potensialından səmərəli istifadə etməkdir”.

Vüqar Kərimov diqqətə çatdırıb ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan dünyanın ən nüfuzlu ölkələrindən birinə çevrilmiş, beynəlxalq səviyyədə əhəmiyyətli və etibarlı tərəfdaş kimi tanınmışdır: “Bu il

Nazir müavini 2024-cü ilin “Yaşıl dünya namına həmrəylik ili” elan edilməsi ilə bağlı Tədbirlər Planı çərçivəsində görülən işləri diqqətə çatdırıb. O bildirib ki, gənclərin ətraf mühitin idarə olunmasında yeni yanaşmaların tətbiqi, modern və çevik idarəetmə formalarından istifadə sahəsində fəaliyyətləri nəzərəcarpacaq dərəcədə hiss olunur: “Onlar ətraf mühitin qorunması və ekoloji maarifləndirmə istiqamətində novator baxışları ilə seçilir, öz bacarıqlarını nümayiş etdirir, ətraf mühitə bağlı məsələlərin həllində təşəbbüskarlıq göstərirlər. Biz iqlim dəyişikliyi, təbii ehtiyatların qorunması və səmərəli istifadəsi, ekosistemlərin dayanıqlılığının təmin edilməsi, tullantıların idarə edilməsi, meşələrin artırılması, səhrələşmənin və torpaq deqradasiyasının qarşısının alınması ilə bağlı məsələlərin həllində yaradıcı gənclərin iştirakına böyük ümid bəsləyirik”.

V.Kərimov çıxışının sonunda qeyd edib ki, intellektual yarışların keçirilməsi gənclərin ideyayönümlü potensiallarının aşkarlanması, onların komanda qurmaq və idarəetmə bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi istiqamətində biliklərinin artmasına mühüm töhfələr verəcəkdir.

Bundan sonra I, II, III yerləri tutmuş Nəsimi, Gəncə və Yasamal komandalarının oynadığı müvafiq diplomlar, medallar və xatirə hədiyyələri ilə, qalib komanda isə əlavə olaraq kubokla təltif olundu.

III yerin qalibi - Yasamal komandasını YAP Təftiş Komissiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı Sevinc Hüseynova, II yerin qalibi - Gəncə komandasını YAP Veteranlar Şurasının sədri, partiyanın İdarə Heyətinin üzvü Arif Rəhimzadə, I yerin qalibi - Nəsimi komandasını isə YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov təltif edib.

Tədbir Yeni Azərbaycan Partiyasının Himninin səsləndirilməsi ilə başa çatıb.

Dövlət Statistika Komitəsinin sədri Tahir Budaqov Kazanda BRICS üzv ölkələrinin milli statistika xidmətləri rəhbərlərinin 16-cı görüşündə iştirak edir

2024-sü ilin 28-29 oktyabr tarixlərində Rusiya Federasiyasının Kazan şəhərində BRICS üzv ölkələrinin milli statistika xidmətləri rəhbərlərinin 16-cı görüşü keçirilir. Tədbirdə qonaq qismində ölkəmizi Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin sədri Tahir Budaqov təmsil edir.

Tədbir statistik istehsalın modernizasiyası, statistika peşəsinə müasir tələblər, Rusiyada və BRICS ölkələrində statistika cəmiyyətinin inkişafına dair sessiyalardan ibarətdir.

Görüş çərçivəsində rəsmi statistikanın inkişafı ilə bağlı 2030-cu il hədəflərini özündə əks etdirən milli strategiya-

lar, siyahıyaalmalar, dayanıqlı inkişaf məqsədləri göstəriciləri, irihəcmli məlumatlara dair BMT global platforması, statistik məqsədlər üçün məlumatların yeni toplanma üsulları və statistik nəşrlərin təkmilləşdirilməsi, məlumat ekosistemində yeni inkişaf dövrü və rəqəmsal həllər, smart statistika, süni in-

tellektədən statistik məqsədlər üçün istifadə, turizm statistikasının təkmilləşdirilməsində irihəcmli və geoməkan məlumatlardan istifadə, məlumatlar və yeni statistik məlumat mübadiləsi standartlarının tətbiqi, biznes reyestr, statistik məlumatların keyfiyyətinin təmin olunması üçün keyfiyyətin idarə-

lunması sistemi, statistik təhsil və bu sahədə prioritetlər və problemlər müzakirə edilir.

Tədbir çərçivəsində BRICS ölkələrində birgə statistik nəşrlərin və əsas statistik göstəricilərin onlayn platformaları haqqında təqdimatların edilməsi də nəzərdə tutulmuşdur.

Bu gün Türkiyənin həyatında əlamətdar bir gündür. Qardaş ölkə özünün Cümhuriyyət bayramının sevincini yaşayır. Bu bayram 1923-cü ildən Türkiyə Böyük Millət Məclisinin (TBMM) qərarı ilə Osmanlı dövlətinin ləğv edilərkən Türkiyə Cümhuriyyətinin elan olunması münasibəti ilə qeyd edilir. Artıq 101 ildir ki,

101 il Cümhuriyyət yolunda

Bu gün qardaş Türkiyə Cümhuriyyət bayramını qeyd edir

Son dərəcə çətin tarixi şəraitdə qurulan Cümhuriyyət

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan Türkiyə Cümhuriyyətinin tarixindən bəhs edərkən "bütün imkansızlıqlar" ifadəsini təsədüfən işlətməyib. Vəziyyət həqiqətən təsəvvür edilməyəcək qədər ağır idi. Söhbət Türkiyənin mövcudluğu məsələsindən gedirdi. I Dünya müharibəsi (1914-1918) yeddi əsrlik tarixə malik Osmanlı imperiyası üçün uğursuz oldu. Müharibə illərində bir-birinin ardınca uğradığı ağır məğlubiyyətlər nəticəsində Osmanlı yalnız zamanında tarixi qələbələr sayəsində genişləndirdiyi sərhədlərdən geri çəkilmək məcburiyyətində qalmamışdı. Tarixi ərazilərin - indiki Türkiyənin də böyük bir hissəsinin itirilməsi tam real idi. Xüsusilə də Antanta dövlətləri tərəfindən İstanbul, İzmir və digər Osmanlı torpaqlarının işğalı Türk Milli Hərəkətinin ortaya çıxmasını şərtləndirirdi.

Belə ağır şəraitdə Mustafa Kamal paşa Osmanlı ordusundakı vətənpərvər zabıtlarla birlikdə Türkiyənin qurtuluşu uğrunda savaşa başladı. 1919-cu il mayın 19-da Qara dəniz sahilindəki Samsun şəhərindən başlanan mücadilə üç il davam etdi. 1919-cu ilin dekabrında Ankaraya gələn Mustafa Kamal bu şəhəri Türkiyə dövlətçiliyi uğrunda mübarizənin mərkəzi elan etdi. Çünki İstanbuldakı iqtidarl (Sultan Mehmed Vəhidəddin hökuməti) ölkəyə nəzarəti itirmişdi.

Mustafa Kamal 1920-ci il aprelin 23-də Ankarada xalqın iradəsini təmsil edən Türkiyə Böyük Millət Məclisinin çağırılmasına nail oldu. 1920-ci ilin avqustunda İstanbuldakı hökumət I Dünya müharibəsinin qalibləri (ABŞ, Britaniya, Fransa) tərəfindən təslimçi sülhə - Sevr anlaşmasını imzalamağa məcbur edildi. Sazişə görə, Osman-

lı 1914-cü ilə qədər olan ərazilərinin dörd-də üçünü itirir, ordu və donanması müttəfiq ölkələr tərəfindən bölüşdürülürdü.

Bu, əsl təslimçilik aktı idi və xalqda ciddi müqavimətlə qarşılandı. Mustafa Kamal türk xalqının heç vaxt bu təslimçilik aktına razı olmayacağını bildirdi. Mustafa Kamalın başçılıq etdiyi Qurtuluş savaşçı dəhə da genişləndi. 1921-ci ilin yanvarından başlayaraq qələbələr əldə edən türk ordusu həmin ilin avqustunda Samsun şəhərindən başlanan mücadilə üç il davam etdi. 1922-ci ilin avqustunda Mustafa Kamalın komandanlığı altında həyata keçirilən "Böyük Taarruz" ("Böyük Hücüm") əməliyyatı ilə Türkiyənin yunan ordusunun işğalı altında olan cənub-qərbi azad edildi. 30 avqust Təfəri ilə yeni dövlətin quruluşunun da təməli qoyuldu. Türkiyə Sevr anlaşmasının ləğv edilməsi üçün Lozannada yeni beynəlxalq konfransın çağırılmasına nail oldu. 1923-cü ilin iyulunda Lozanna konfransının yekun sənədi Sevr müqaviləsini ləğv etdi və Türkiyə ərazisi indiki sərhədlər çərçivəsində təsbit olundu. 1923-cü il oktyabrın 2-də türk ordusu sonuncu işğalçı qoşunları - in-

gilis hərbi gəmilərini İstanbul ətrafından çıxardı. 1923-cü il oktyabrın 29-da Mustafa Kamal TBMM-də çıxış edərək Türkiyə Cümhuriyyətinin yarandığını elan etdi. Parlament Mustafa Kamalı ölkənin ilk prezidenti seçdi, ilk hökumətin qurulması isə ordu komandanlarından İsmət İnönüyə tapşırıldı. 1924-cü ilin apreldə Cümhuriyyətin ilk Konstitusiyası - Anayasa qəbul olundu.

Cümhuriyyətin ilk illərində Türkiyə tarixinin çətin dönmindən keçdi. Xüsusilə də müxtəlif dini cərəyanlar dünyəvi respublika quruluşuna qarşı çıxırdılar və vətəndaş itaətsizliyinə cəhədlər göstərirdilər. Eyni zamanda, milli zəmində qiyamlar və separatçılıq baş qaldırırdı. Lakin Mustafa Kamalın öndərliyi ilə cümhuriyyət üçün yaranan bütün təhdidlər dəf edildi, ölkənin bütövlüyü qorundu. 1932-ci ildə TBMM-nin qərarı ilə Mustafa Kamala Atatürk adı verildi. Ümumilikdə dörd dəfə (1923, 1927, 1931, 1935) prezident seçilmiş Atatürk 1938-ci il noyabrın 10-da vəfat edib.

qazanaraq ölkənin yeni dövlət başçısı olub. 2017-ci ildə keçirilən referendumla Türkiyə prezident üsul-idarəsinə keçid etdi. Sonradan Rəcəb Tayyib Ərdoğan 2018-ci il və 2023-cü il prezident seçkilərinin də qalibi olub.

Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərliyi ilə son 20 ildə Türkiyə Cümhuriyyəti böyük uğur hekayələri yazıb. Cəmiyyətdəki möhkəm daxili sabitlik, xalq-iqtidar həmrəyliyi Türkiyənin böyük uğurudur. Cəmiyyətin iqtidara olan sarsılmaz inamı Türkiyə Cümhuriyyətini 2016-cı il iyulun 15-də baş verən dövlət çevrilişi cəhdindən qorudu. Ölkə da-

qardaş ölkə cümhuriyyət yolu ilə irəliləyir. Müasir Türkiyə dövlətinin banisi Mustafa Kamal Atatürk bu günü ən böyük bayram kimi dəyərləndirib. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan isə Türkiyə Cümhuriyyətini bütün imkansızlıqlara baxmayaraq, böyük bir zəfərin meyvəsi kimi seçiyələndirib.

Cümhuriyyət tarixində yeni dönm

xilindəki satqın qüvvələrlə birləşən imperialist güc mərkəzlərinin qurduqları dövlət terroru planları növbəti dəfə iflasa uğradı. Milyonlarla insan dövləti xilas etmək, Prezident R.T.Ərdoğanla həmrəylik nümayiş etdirmək üçün ayağa qalxdı. Bu böyük gücün qarşısında xain qüvvələr dayana bilmədilər və məğlubiyyətə uğradılar.

Təbii ki, aparılan iqtisadi islahatlar Cümhuriyyətin gücünü heç vaxt olmadığı qədər artırıb. Son 20 ildə Türkiyə onlarla böyük ölkədaxili, regional və beynəlxalq layihəni gerçəkləşdirib, 150 illik Mərmərə Layihəsi xeyalını həyata keçirib. Türkiyənin son illərdə im-

Mübariz FEYİZLİ

Qarışıq sistem üzrə ilk...

Azərbaycana dost olan daha bir ölkə - Özbəkistan bu günlərdə öz seçimini edib. Oktyabrın 27-də Özbəkistanda Ali Məclisin (parlamentin) Qanunvericilik Palatasına və yerli şuralara seçkilər keçirilib. Seçkilərdə Özbəkistan Liberal Demokrat Partiyası (UzLiDeP), Özbəkistan Xalq Demokratik Partiyası (ÖZXP), Özbəkistanın "Milliy Tiklanish" Demokratik Partiyası ("Milli Dirçəliş"), "Adolat" Sosial Demokrat Partiyası ("Ədalət") və Ekologiya Partiyası mübarizə aparıb.

Özbəkistan tarixində bir ilk

Budəfəki seçkilərdə Özbəkistan tarixində bir ilk imza atılıb. Belə ki, ilk dəfə olaraq parlament seçkiləri majoritar və proporsional sistemləri birləşdirən qarışıq sistem üzrə keçirilib. Qeyd edək ki, 2023-cü ildə ölkədə konstitusiyaya islahatları keçirilib. Parlamentin yeni sistem üzrə formalaşması da aparılan konstitusiyaya islahatlarına uyğundur.

Özbəkistan Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) məlumatına əsasən, vahid elektron seçici siyahısında təxminən 20 milyon vətəndaş qeydiyyatdan keçib. MSK seçkilərin keçirilməsi üçün 57-si dünyanın 40 ölkəsindən olmaqla 10 min 717 seçki məntəqəsi təşkil edib. Seçki Məcəlləsinə uyğun olaraq, seçki günü və səsvermə başlamaqdan bir gün əvvəl təşviqat dayandırılıb.

Özbəkistan Mərkəzi Seçki Komissiyasının məlumatına görə, ümumilikdə birmandatlı seçki dairələri üzrə irəli sürülmüş 375 nəfərin, həmçinin partiya siyahıları üzrə 500 nəfərin namizədliyi qeydə alınıb. Seçkilərin gedişini 65 min yerli və MDB, ŞƏT, Türk Dövlətləri Təşkilatı və ATƏT/DTİHB də daxil olmaqla, 20-dən çox təşkilatı təmsil edən 850-dən çox beynəlxalq müşahidəçi izləyib.

İlkin nəticələr: Kim irəlidedir?

Özbəkistan Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədr müavini Bahrom Kuçka-

Özbəkistanda keçirilən parlament seçkiləri Azərbaycanda da böyük maraqla izlənilib. Bu da onunla bağlıdır ki, Azərbaycan və Özbəkistan dost dövlətlər olaraq qarşılıqlı münasibətlərini gətirdikcə möhkəmləndirirlər.

Azərbaycan və Özbəkistanın bir-birinə yaxınlaşmasını şərtləndirən çoxsaylı amilləri sadalamaq mümkündür. Burada tarixi bağlar mühüm rol oynayır. Azərbaycan və özbək xalqları eyni soydan gəlirlər. Onları oxşar mədəniyyət, oxşar həyat tərz, ənənələr, etiqad eyniliyi kimi fundamental amillər birləşdirir. Bu gün iki dost ölkənin daha da yaxınlaşmasına həm dövlətlər güclü siyasi iradə göstərir, həm də bunu cə-

rov mətbuat mərkəzində keçirdiyi bri-finqdə deyib ki, seçici fəallığı seçkilərin baş tutmuş kimi tanınması üçün tələb olunan 33 faizlik həddi keçib. Beləliklə, seçkilər baş tutmuş hesab olunub.

Mərkəzi Seçki Komissiyası artıq seçkilərin ilkin nəticələrini açıqlayib.

miyyətlər istəyirlər. İki ölkə bütün təzyiqləri dəf edərək, bütün sınaqlardan çıxaraq öz aralarında yüksək etimad mühitini formalaşdırmağa nail olublar. İndiyədək ölkələrimiz arasında çoxvektorlu əməkdaşlığın təməlinə dayanan əsas siyasi sənəd "Azərbaycan Respublikası ilə Özbəkistan Respublikası arasında strateji tərəfdaşlığın dərinləşdirilməsi və hərtərəfli əməkdaşlığın genişləndirilməsi haqqında Bəyannamə" idi. Prezident İlham Əliyevin Özbəkistana son səfəri çərçivəsində isə dövlət başçıları "Azərbaycan Respublikası ilə Özbəkistan Respublikası arasında müttəfiqlik münasibətləri haqqında Müqavilə"ni imzaladılar. Onlar həmçinin "Azərbaycan Respublikasının və Özbəkistan Respublikasının Ali Dövlətlərarası Şurasının birinci iclasının Qərarı"nı qəbul ediblər. Beləliklə, Azərbaycan və Özbəkistan rəsmən müttəfiq dövlətlər olublar.

Onu da vurğulayaq ki, Özbəkistan 30

Özbəkistanda parlament seçkiləri baş tutub

MSK-dan verilən məlumata görə, səsvermədə 15 milyondan artıq seçici iştirak edib, onlardan 140 mindən çoxu ölkədən kənardan səs verib. Ümumi seçici fəallığı 74,72 faiz təşkil edib.

Özbəkistanın Liberal Demokrat Partiyası parlamentin Qanunvericilik (aşağı) palatasında yerlərini əksəriyyəti - 150 mümkün yerdən 64-nü alır.

Qalan yerlər aşağıdakı kimi bölüşdürülüb:

Özbəkistanın "Milliy Tiklanish" Demokrat Partiyası - 29 mandat
Özbəkistanın "Adolat" Sosial Demokrat Partiyası - 21 yer
Özbəkistan Xalq Demokratik Partiyası - 20 yer
Özbəkistanın Ekoloji Partiyası - 16 yer

Qeyd edək ki, 75 deputat majoritar və 75 deputat proporsional seçki sistemi üzrə seçilib.

Azərbaycanda da böyük maraqla izlənilən seçkilər

İllik işğal zamanı Ermənistanla diplomatik münasibətlər qurmayıb. Bu illər ərzində Özbəkistan Ermənistanla səfirlik açmayıb, həmçinin Ermənistanın da Daşkənddə səfirlik açmasına icazə verilməyib. Dost ölkə keçmiş Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində daim Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü prinsipindən çıxış edib. Postmüharibə dövründə isə Özbəkistan işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpasına dost töhfəsi vermək əzmi nümayiş etdirir. Xatırladaq ki, Prezident Şavkat Mirziyoyevin təşəbbüsü əsasında Füzulidə Mirzə Ulucbəy adına 1 nömrəli tam orta məktəbin binası yüksək zövqlə inşa olunaraq istifadəyə verilib.

İki ölkə arasında müxtəlif istiqamətlərdə əməkdaşlıq perspektivləri də kifayət qədər genişdir. Cari ilin avqustunda Daşkənddə ümumi dəyəri 520 milyon dollar

olan 7 birgə layihəyə start verilməsi mərasimi keçirilib. Həmin layihələr sırasında Özbəkistanda dəyəri 200 milyon dollar olan beşüldüzlü mehmanxananın və "The Ritz-Carlton" brendi altında premium-sınıf rezidensiyasının tikintisi, Qaşqaderya vilayətinin Qamaş rayonunda istehsal gücü sutkada 350 ton, layihə dəyəri 20 milyon dollarlıq gips, eləcə də gips-karton məmulatları istehsalı zavodunun inşası, "Agalarov Development" tərəfindən 133 milyon dollarlıq yaşayış komplekslərinin salınması, Azərbaycanda isə tekstil klasterinin yaradılması (Yevlax və İmişli rayonları), toxuculuq fabrikinin tikintisi (Xankəndi şəhəri), Özbəkistan-Azərbaycan dostluq bağının salınması kimi təşəbbüslər (Füzuli rayonu) yer alıb.

Mübariz ABDULLAYEV

TDT-nin innovasiya və rəqəmsallaşma üzrə yeni fəaliyyət planı

İstanbulda keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatının Sənaye, Elm, Texnologiyalar və İnnovasiyalar Nazirlərinin 1-ci toplantısında müzakirə olunan əsas mövzulardan biri rəqəmsallaşma və “yaşıl iqtisadiyyat” quruculuğu sahəsinə

də əməkdaşlığın artırılması ilə bağlı olub. Tədbirdə çıxış edən Azərbaycanın iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov bildirib ki, bu toplantı türk dövlətləri arasında qeyri-neft sənayesinin inkişafı, ticarət və investisiyaların təşviqi,

müasir texnologiyaların tətbiqi, elm, innovasiya və rəqəmsallaşma sahələrində təşəbbüslərin artırılması üçün yeni imkanlar yaradır. Türk Dövlətləri Təşkilatının baş katibi Kubançbek Ömrəliyev isə bildirib ki, iqtisadiyyatın inki-

şafının texnologiyasız, innovasiyasız təsəvvür etmək çətindir. Bu kontekstdən həmin sahələr üzrə razılaşdırılan fəaliyyət planı texnologiya, bilik və maliyyə resurslarına çıxışı təmin edəcək.

TDT-nin “Rəqəmsal İpək Yolu” və “Digital Hub”u...

Türk Dövlətləri Təşkilatının mühüm prioritetlərindən biri müasir rəqəmsal texnologiyaların və kommunikasiya bağlantılarının yaradılmasıdır. Bu məqsədlə çoxşaxəli “Rəqəmsal İpək Yolu” layihəsi hazırlanıb. Həmin layihə müasir dünyada ən innovativ platformalardan biri olan “Digital Hub”u formalaşdırmaqla türk dövlətlərinin rəqəmsal iqtisadiyyat blokunda sıx birləşməsinə əlverişli imkanlar yaradacaq. Ötən ilin noyabr ayında Özbəkistanda TDT ölkələri tərəfindən imzalanmış Səmərqənd Bəyannaməsində Trans-Xəzər fiber-optik kabel infrastrukturunun yaradılması barədə razılıq əldə olunub ki, bu anlayışa “Rəqəmsal İpək Yolu”nun mühüm tərkib hissəsidir. Strategiyaya əsasən, Xəzərin dibi ilə “Trans-Xəzər” fiber-optik kabel xəttinin çəkilişinin 2026-cı ilə qədər tam başa çatdırılması nəzərdə tutulub. Bununla da “Digital Hub” sistemi də yaxın illərdə global rəqəmsal ticarətin ön işlək və çevik həlqə-

sinə çevriləcəkdir.

2024-cü ilin iyul ayında Şuşada imzalanmış Qarabağ Bəyannaməsinin əsas bəndlərindən biri türk ölkələrinin elektron və rəqəmsal ticarət sistemlərinin vahid platformada birləşdirilməsidir. Bu məqsədlə türk dövlətləri qarşidan gələn illərdə ticarət həcminin həqiqi potensiala çatdırmaq üçün ticarətdə texniki maneələrin aradan qaldırılmasını və Rəqəmsal İqtisadiyyat üzrə Tərəfdaşlıq Sazişinin (DEPA) tələblərinə uyğun olaraq gücəşli rejimlərin tətbiqini əsas həll yollarından biri hesab edirlər. Qarabağ Bəyannaməsində bununla bağlı bənddə DEPA üzrə səmərələşdirici təkliflərin hazırlanması və yaxın müddətdə tamamlanması nəzərdə tutulub. TDT ölkələri arasında rəqəmsal infrastrukturların vahid məkanda birləşdirilməsi isə Avropa ilə Asiya arasında rəqəmsal telekommunikasiya dəhlizinin də formalaşmasını təmin edəcək.

Azad Ticarət Rejiminin yaradılması

Gələcək əsas sahələrdən biri rəqəmsal azad ticarət rejiminin təmin olunmasıdır. Bu, üzv ölkələr arasında qarşılıqlı ticarət rejiminin yumşaldılması və idxal-ixrac mallarının gömrük və tranzit rüsumlarının aşağı salınması istiqamətində vahid siyasətin yürüdülməsini nəzərdə tutur. Ticarətdə elektron mübadilənin yeni mexanizmlərindən biri kimi Türkiyədə qüvvədə olan Yeni Kompüterləşdirilmiş Tranzit Sistemi (DEPA) təcridlərinin bütün üzv ölkələrdə geniş tətbiqi nəzərdə tutulur ki, bu da iqtisadi-ticarət əlaqələrinin artırılmasına xidmət edir. DEPA sazişi qardaş ölkələr arasında qarşılıqlı

investisiyaların həcmində artırılması, birgə iqtisadi layihələrin icrasında təşəbbüskarlığın daha da güclənməsi, eləcə də biznes qurumları arasında işgüzar münasibətlərin genişlənməsi üçün hüquqi əsaslar yaradır.

Türk İnvestisiya Fondunun yaradılması da rəqəmsal iqtisadiyyatın inkişafında mühüm maliyyə sütunu olmaqla, ticarət prosedurlarının sadələşdirilməsi, qarşılıqlı sərmayələrin artırılması və yeni maliyyə alətlərinin tətbiqində tərəfdaşlığın qurulmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edir. İnvestisiya Fondunun fəaliyyətinin genişləndirilməsi üçün ölkələr arasında institusional islahatların aparılması nəzərdə

ticarətin və xarici

Təşkilatının hökumətləri arasında sadələşdirilməsi gömrük dəhlizinin yaradılması haqqında” imzalanmış saziş həmin məqsəddə çatmaq üçün güclü zəminlər yaradır. Eləcə də ötən il Türkmənistan, Azərbaycan və Türkiyə arasında Gömrük Əməkdaşlığı üzrə Birgə Məsvərəət Komissiyasının yaradılması azad iqtisadi ticarət dəhlizi üçün əsas sütunlardan biridir.

Yaxın vaxtlarda bütün üzv ölkələr arasında azad ticarət sazişləri imzalanması nəzərdə tutulur ki, bu, faktiki olaraq TDT-nin Azad Ticarət Zonasının formalaşmasına imkan verəcək. Beləliklə, ölkələr arasında ticarətin liberallaşdırılması, sərhəd-keçid sistemlərinin rəqəmsallaşması sayəsində daşınan mallar barədə əvvəlcədən məlumat mübadiləsinin qurulması, gömrük prosedurlarının asanlaşdırılması və preferensial ticarətin təmin olunması nəzərdə tutulur ki, bütün bunlar son nəticədə əsas niyyət olan Azad Ticarət Rejiminin formalaşmasına səbəb olacaq. Bu isə türk dövlətlərinin regional iqtisadi inteqrasiyası istiqamətində bağlantılarını daha da artıracaq.

Orta Dəhlizdə vahid nəqliyyat zəncirinin yaradılması...

TDT ölkələrinin yerləşdiyi əlverişli coğrafiyaya Orta Dəhlizin inkişafı üçün də səyləri artırmağı aktuallaşdırıb. Bu ölkələr üçün Orta Dəhlizin əhəmiyyəti Çindən Avropaya gedən ən sürətli marşrut kimi böyük bir iqtisadi və ticari potensialı bir portfelddə cəmləşdirmək, böyük tutumlu valyuta axınlarına sahib olmaqdır. Məhz bu reallıqları nəzərə alan türk dövlətləri müasir nəqliyyat-logistika infrastrukturalarını müasirləşdirərək vahid dəhliz konsepsiyasına uyğun siyasət yürütməkdədir. Bu strateji çərçivəyə əsasən, Bakı-Tbilisi-Qars demir yolunun ötürücülük qabiliyyətinin artırılması, Mərkəzi Asiya-Xəzər bölgəsinin nəqliyyat bağlantılarının genişləndirilməsi və şəxələndirilməsi, Pakistanı və digər re-

gion ölkələrinin bu sistemə cəlb edilməsi, Özbəkistan-Qırğızistan-Çin və Termiz-Məzari-Şərif-Kabil-Pişəvər demir yolu xətlərinin tikintisi istiqamətində çoxşaxəli işlər sürətləndirilib. Qeyd edilən nəqliyyat nöqtələri türk dövlətlərinin yerləşdiyi Orta dəhlizin önəmli həlqələri və kənar bağlantıları olmaqla vahid dəhliz konsepsiyasının tezliklə işə düşməsinə xidmət edir. Nəticədə bu bağlantıların bir zəncirdən idarə olunması böyük bir coğrafiyada iqtisadi-ticarəti potensialın yaranmasına və rəqəbətiliyyətin daha da güclənməsinə səbəb olacaq, türk respublikalarının dünya iqtisadiyyatına inteqrasiyası dərinləşəcəkdir.

TDT-nin iqtisadi potensialı global ÜDM-də payını artırmağa imkan verir

Türk dövlətlərinin “yaşıl hədəfləri” sırasında bərpa olunan enerji resurslarının vahid tranzit coğrafiyasında birləşdirilməsi və ixracı başlıca yer tutur. 2023-cü il noyabrın 3-də Türk Dövlətləri Təşkilatının Astanada keçirilən 10-cu Zirvə görüşündə enerji və iqtisadiyyat sahəsindəki əməkdaşlığın yeni körpülərinin inşa edilməsi, beynəlxalq yükdaşımalarında və dünyanın yeni enerji gündəliyi olan “yaşıl

yannaməsində “yaşıl enerji” üzrə imkanların birləşdirilərək vahid dəyər zəncirində nəqli nəzərdə tutulur. Bu hədəfə uyğun olaraq tərəflər Asiya-Xəzər-Qara dəniz-Avropa “yaşıl kabeli”nə qoşulmaq üçün niyyətlərini bəyan edib. Qazaxıstan, Özbəkistan və Azərbaycan “yaşıl enerji” dəhlizi adlanan bu koridorda birləşərək mövcud külək və günəş enerjisi resurslarını vahid dəhliz üzərindən Avropaya nəql

enerji” dəhlizlərində sıx təmasların gücləndirilməsi və əlaqələndirilməsi ilə bağlı yeni öhdəliklər müəyyən edilib. Eləcə də Şuşa Bə-

edəcək.

Hazırda Türk Dövlətləri Təşkilatında birləşən dövlətlər 155 milyon əhaliyə sahib olmaqla 4,5 milyon kvadratkilometr coğrafi ərazini əhatə edir. İqtisadi potensialı baxımından 1,5 trilyon dollara yaxın nominal ÜDM-ə malik olmaqla dünyada 13-cü yerdə qərarlaşıb. Alıcılıq qabiliyyəti pariteti üzrə isə türk dövlətlərinin real ÜDM-nin həcmi 4,7 trilyon dollara yaxındır. Türk dövlətlərini vahid dövlət strukturu kimi götürsək, ÜDM-in həcminə görə dünyada 7-ci ən böyük ölkə hesab olardı. Bu potensial Türk dünyasının iqtisadi gücünün real dəyəridir. İmkanlar isə bundan qat-qat böyükdür, nəqliyyat-tranzit potensiallarının, “yaşıl enerji”, turizm və digər resursların vahid bir iqtisadi blokda əlaqələndirilməsi və böyük bir regional iqtisadi güc arxitekturasının formalaşması TDT-nin global ÜDM-də payının artmasına və dünya sıralamasında yerinin yüksəlməsinə səbəb olacaq.

E.CƏFƏRLİ

Dünya Bankının Azərbaycanda “yaşıl maliyyə” hədəfləri

Mərkəzi Bank (MB) Dünya Bankı (DB) ilə noyabrın 11-22-də Bakıda keçiriləcək COP29 çərçivəsində görülməli işləri müzakirə edib. DB-nin Əməliyyatlar üzrə icraçı direktoru xanım Anna Byerde COP29 çərçivəsində görülməli işləri dəyərləndirərək bu istiqamətdə bankın potensial dəstək imkanlarından bəhs edib. Qeyd edək ki, ötən həftə, oktyabrın 25-də ABŞ-ın paytaxtı Vaşinqton şəhərində keçirilən Beynəlxalq Valyuta Fondu və Dünya Bankı Qrupunun illik Toplantısı çərçivəsində də Azərbaycana iqlim maliyyəsi ilə bağlı dəstək məsələlərinə toxunulub. Azərbaycanın COP29 nümayəndə heyəti ilə DB-nin mütəxəssisləri arasında keçirilən görüşdə gələcək əməkdaşlıq planları çərçivəsində iqlim dəyişiklikləri ilə mübarizə tədbirlərini nəzərdə tutan layihələrin maliyyələşdirilməsi əsas detallardan biri olub.

“Yaşıl istiqrazlar”ın tətbiqində razılaşma...

Azərbaycan hökuməti iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizə və dayanıqlı inkişaf hədəfləri çərçivəsində Paris Sazişi və BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri (SDG) kimi beynəlxalq sazişlərə uyğun olaraq beynəlxalq maliyyə institutları, o cümlədən Dünya Bankı ilə bu istiqamətdə fayda verən təsirli addımlar atır. Bu hədəflər, əsasən, istixana qazı emissiyalarının azaldılması, enerji sektorunun dekarbonizasiyası, təmiz texnologiyaların təşviqi və yenilənə bilən enerji mənbələrinin istifadəsi kimi sahələri əhatə edir. Azərbaycan Mərkəzi Bank tərəfindən kapital bazarının inkişafına dair strateji planda müəyyən edilmiş hədəflərin icrasında da tərəfdaşlardan biri kimi DB öndə dayanır. Bankın ekspertləri ölkəmizdə “yaşıl maliyyə” alətlərinin tətbiqi üçün zəruri köməkliyi göstərməyə hazır olduğunu bəyan edib. Bu istiqamətdə cari il ərzində əməkdaşlıq çərçivəsində “yaşıl istiqrazlar” üzrə qabaqcıl ölkələrin təcrübələrinin, o cümlədən dayanıqlı “yaşıl maliyyələşmə” sahəsində müasir yanaşmaların respublikamızın maliyyə sektoruna gətirilməsi üçün müvafiq razılaşma əldə olunub.

Dünya Bankı ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığın yeni mərhələsinə nəzərdə tutan Ölkə Tərəfdaşlıq Çərçivəsi (ÖTC) səninin də əsas prioritetlərdən biri məhz iqlim dəyişikliklərinə qarşı mübarizə, “yaşıl iqtisadiyyat” və “yaşıl maliyyə”

sağahəsində yeni layihələrin icrasındadır. Bankın Avropa və Mərkəzi Asiya regionu üzrə vitse-prezidenti Antonella Bassani qeyd edib ki,

ölkəmizdə enerji keçidinin bərpa olunan enerji və enerji səmərəliliyi komponentlərinə Dünya Bankının dəstəyinin artırılması, COP29 tədbiri ilində Azərbaycanın yaşıl sektorlarına sərmayə qoyulması qərardan keçiriləcək və bankın donorluğu təmin olunacaqdır.

DB Azərbaycanda 760 MVt gücündə günəş enerjisi layihələrinin enerji sistemində qoşulması, günəş panelləri infrastrukturunun genişləndirilməsi, “yaşıl hidrogen” istehsalı və digər bərpa olunan sahələrdə investisiyaların qoyuluşunda açıq olduğunu bəyan edib. Azərbaycanda “yaşıl enerji” istehsalının inkişafı perspektivləri ilə bağlı beynəlxalq koalisiyanın təşəbbüslərini yüksək dəyərləndirən DB xarici təşkilatlarla birgə bu proqrama qoşulmaq niyyətini də istisna etmir. Belə ki, 2024-cü il martın 1-də Bakıda keçirilən Cənub Qaz Dəhlizi Məsvərəət Şurası çərçivəsində nazirlərin 10-cu və Yaşıl Enerji Məsvərəət Şurası çərçivəsində nazirlərin 2-ci iclasında qəbul edilən qərarları dəstəkləyən əsas institutlardan biri Dünya Bankı olub. Azərbaycan və Avropa İttifaqı daxil olmaqla 23 ölkə, 6 beynəlxalq təşkilat və 44 şirkətin təmsil olunduğu tədbirdə “yaşıl enerji” sahəsində əməkdaşlığa dair imzalanmış sənədlər Cənub Qaz Dəhlizi ilə “yaşıl enerji”nin ixracı üçün infrastrukturların yaradılmasını nəzərdə tutur ki, DB-nin bu prosedə donor olması istisna edilmir.

DB-nin 8 külək və günəş elektrik stansiyasının inşasında maliyyə dəstəyi...

Ümumilikdə, Dünya Bankı Azərbaycanla birgə nəzərdə tutulan layihələr çərçivəsində “yaşıl hidrogen” təşəbbüslərinə xüsusi diqqət yetirir, eləcə də bərpa olunan enerji qurğularının qurulmasında yaxından iştirakını planlaşdırır. 2027-ci ilədək ölkəmizdə 8 külək və günəş elektrik stansiyasının qurulması və enerji sistemində inteqrasiyası məqsədilə maliyyə dəstəyini göstərəcək. Həmçinin, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə bərpa olunan enerji mənbələrinə sərmayələrin yönəldilməsi, “ağıllı şəhər və ağıllı kənd” konsepsiyalarının tətbiqində “yaşıl texnologiyalar”ın və “yaşıl enerji zonası” layihələrinin icrasında da yaxından iştirakını etmək marağını ifadə edib.

DB, həmçinin, bərpa olunan enerjinin ixracında və regional “yaşıl enerji” dəhlizinin yaradılmasında da maliyyə təminatçısı olmaq niyyətini bəyan edib. “Xəzər-Qara dəniz-Avropa” yaşıl enerji dəhlizinin, növbəti illərdə dənizdə külək enerjisi potensialının artırılması üzrə əməkdaşlığın isə Azərbaycanın “yaşıl enerji”nin təchizatçısı olmaq niyyətini bəyan edib. Bankın TransXəzər “yaşıl enerji” dəhlizinin maliyyə təchizatçısı

kimi donorluq imkanları da istisna deyil.

Dünya Bankı Qrupunun əsas maliyyə strukturlarından biri olan Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası (BMK) ötən dövr

zində kiçik və orta sahibkarlıqla məşğul olan müştəriləri əhatə edən ekoloji kredit xətləri açıb ki, bu da “yaşıl kreditləşmə” sahəsində uğurlu başlanğıc kimi yadda qalıb. Bu istiqamətdə əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi və maliyyələşmə imkanlarının artırılması nəzərdə tutulur.

Həmçinin, BMK ilə ölkəmiz arasında imzalanmış Azərbaycanla bərpa olunan enerji sahəsinin inkişafına dair anlaşma memorandumuna əsasən, dənizdə külək enerjisi resursundan istifadə üzrə əməkdaşlığa başlanılıb.

İqlim maliyyəsinin yeni mənbəyi- Yeni Kollektiv Kəmiyyət Hədəfi...

Bankı və Beynəlxalq Valyuta Fondunun illik iclasları çərçivəsində Çoxtərəfli İnkişaf Banklarının nümayəndələri ilə əlaqələndirmə görüşündə də ekoloji layihələrin icrasında dəstək mexanizmləri müzakirə olunub. Vaşinqton görüşlərində BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının (UNFCC) icraçı katibi Saymon Stil və BVF-nin sərməncəli direktoru Kristalina Georgiyeva, beynəlxalq maliyyə institutları və özəl maliyyə təşkilatlarının rəhbər şəxsləri ilə aparılan müzakirələrdə Azərbaycanın iqlim maliyyəsi hədəflərinə çatmaqda təşəbbüskarlığı da yüksək dəyərləndirilib. Maliyyə naziri Samir Şəri-

fov iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə inkişaf etməkdə olan ölkələrin tələblərinə cavab verəcək ədalətli Yeni Kollektiv Kəmiyyət Hədəfinin (NCQG) cari ilin sonuna kimi qəbul edilməsinin vacibliyini vurğulayıb. NCQG səninin qəbul edilməsi bir çox ölkələrə yanaşı, Azərbaycanın çoxtərəfli inkişaf banklarının resurs bazalarından istifadə etməsinə imkan yaradacaq. Nəticədə bu, iqlim hədəflərinə çatmaqda da yarıqlı maliyyə mexanizmlərinin formalaşmasında mühüm rol oynayacaqdır.

Ümumilikdə, Azərbaycan DB ilə yanaşı, Körfəz Əməkdaşlıq Şurası və Mərkəzi Asiya ölkələrinin maliyyə strukturları ilə də “yaşıl layihə”nin icrasında fəal əməkdaşlıq imkanlarını qiymətləndirir. Tərəflər regional arasında investisiyaların və işçi qüvvəsinin sərbəst hərəkətinin qarşılıqlı təşviqinin, bəslənilməli və yumşaq enerji keçidinin təmin olunması istiqamətində əməkdaşlığın gücləndirilməsinin və innovativ maliyyə alətlərinin tətbiq edilməsinin vacibliyinə toxunublar.

COP29-un nümayəndə heyəti və baş danışıqçısı Yalçın Rəfiyevin ABS-da Dünya

Bankı və Beynəlxalq Valyuta Fondunun illik iclasları çərçivəsində Çoxtərəfli İnkişaf Banklarının nümayəndələri ilə əlaqələndirmə görüşündə də ekoloji layihələrin icrasında dəstək mexanizmləri müzakirə olunub. Vaşinqton görüşlərində BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının (UNFCC) icraçı katibi Saymon Stil və BVF-nin sərməncəli direktoru Kristalina Georgiyeva, beynəlxalq maliyyə institutları və özəl maliyyə təşkilatlarının rəhbər şəxsləri ilə aparılan müzakirələrdə Azərbaycanın iqlim maliyyəsi hədəflərinə çatmaqda təşəbbüskarlığı da yüksək dəyərləndirilib. Maliyyə naziri Samir Şəri-

E.CƏFƏRLİ

Gürcüstan seçimini etdi

Qonşu və dost Gürcüstan oktyabrın 26-da növbəti parlament seçkiləri sınağından çıxdı. Ölkədə seçkiöncəsi mühit kifayət qədər gərgin idi, ajiotajlar yaşanırdı. Müəyyən qüvvələrin iğtişaslar törədəcəyi istisna olunmurdu. Hətta hakimiyyətin qollarında da parçalanmalar müşahidə olunurdu. Bununla belə Gürcüstan cəmiyyəti seçimini etdi.

İlk dəfə proporsional sistem üzrə keçirilən parlament seçkiləri baş tutub

Gürcüstanda oktyabrın 26-da səsvermə yerli vaxtla saat 08:00-da başlayıb və 20:00-da sona çatıb. Ümumilikdə ilk dəfə proporsional sistem üzrə keçirilmiş seçkilər baş tutmuş hesab olunur.

Gürcüstan Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) mətbuat katibi Natiya İoseliani bildirib ki, səsvermədə 2 060 412 seçici iştirak edib. Bu da ümumi seçicilərin 58,94 faizi deməkdir.

Qeyd edək ki, parlament seçkiləri ilə əlaqədar 3111 seçki məntəqəsi açılmışdı. Bunlardan 3044-ü Gürcüstanda, 67-si isə xarici ölkələrdə yerləşirdi.

Seçicilərin ümumi sayı 3 508 294 nəfər təşkil edib. Onlardan 3 113 747 nəfəri elektron texnologiyalardan is-

tifadə etməklə öz seçimini edib.

Seçicilərin 95 910 nəfəri xarici ölkələrdə səs verib.

Gürcüstanın Mərkəzi Seçki Komissiyasının məlumatına əsasən, seçkilərdə 26 siyasi partiya, ictimai hərəkat və birlik 150 deputat yeri uğrunda mübarizə aparıb.

Milli qanunvericiliyə əsasən, əvvəlcədən müəyyən olunmuş 5 faizlik bəyri keçəcək partiya parlamentdə deputat mandatı qazana biləcək. Seçkilərə qatılan siyasi partiyaların 428 namizədi qeydiyyatdan keçib. Ən çox namizəd (150 nəfər) "Gürcü Arzusu - Demokratik Gürcüstan" Partiyasından (sədr İrakli Qaribaşvili) qeydə alınıb. "Avropalı Gürcüstan - azadlıq üçün hərəkat"ın (sədr Georgi Çereteli) 22 namizədi, "Gürcüstanın Birləş-

məsi və İnkişafı Partiyası"nın (sədr Kamal Muradxanov) 16 namizədi, "Yeni Birlik - Gvaramiya, Melia"nın (sədr Nika Melia) 27 namizədi, "Birləşmə - Milli Hərəkat"ın (sədr Tinatin Bokucava) 31 namizədi, "Avropa Demokratları"nın (sədr Paata Davitaya) 12 namizədi, "Gürcüstanın Patriotları Alyansı"nın (sədr David Tarxan-Mouravi) 11 namizədi, "Güclü Gürcüstan - Lelo, Xalq üçün, Azadlıq üçün" Birliyinin (sədr Mamuka Zazaradze) 16 namizədi, "Gürcüstanın Laboratoriya Partiyası"nın (sədr Şalva Natelaşvili) 20 namizədi, "Gaxariya - Gürcüstan üçün" Partiyasının (sədr Georgi Gaxariya) 27 namizədi var. Digər partiya və təşkilatlardan olan namizədlərin sayı isə 3-9 arasında dəyişir.

Seçkilərdə qeydə alınan ilkin nəticələr

Gürcüstanın Mərkəzi Seçki Komissiyası parlament seçkilərinin yekun nəticələrini noyabrın 21-də açıqlayacaq. Bu barədə Gürcüstanın Mərkəzi Seçki Komissiyası məlumat yayıb. Bildirilir ki, MSK seçkilərdən ən gec 26 gün sonra dairə və məntəqə komissiyalarının protokolları və məhkəmənin yekun qərarları əsasında özünün yekun protokolunu dərc edəcək. Seçkilərin yekunu elan olunduqdan iki gün sonra MSK seçilmiş deputatları qeydiyyatla alacaq və onlara müvəqqəti vəsiqə verəcək.

Bununla belə, MSK-nın və "Exit-poll"-un ilkin nəticələri artıq elan olunub. Gürcüstanda keçirilən parlament seçkiləri ilə əlaqədar "İmedi" televiziya kanalının sifarişli ilə "Qorbi" şirkəti "exit-poll" keçirib. Sorğunun ilkin nəticələrinə görə yalnız 4 partiya 5 faizlik bəyri keçə bilib. "Exit-poll"-un ilkin nəticələri belədir:

-Hakim "Gürcü Arzusu - Demokratik Gürcüstan" partiyası 56,1 faiz,

-“Dəyişiklik üçün Koalisiya” - 12,6 faiz, -“Milli Hərəkatla Birlik” - 11,6 faiz, -“Güclü Gürcüstan” - 7 faiz -“Gürcüstan üçün xoşbəxtəm” - 4,8 faiz səs toplayıb.

Eyni zamanda, Mərkəzi Seçki Komissiyası da ilkin nəticələri açıqlayıb. Gürcüstan MSK-dan verilən məlumata görə, oktyabrın 26-da Gürcüstanda keçirilən parlament seçkiləri ilə əlaqədar seçki məntəqələrinin 97 faizində səslər hesablanıb. Bildirilir ki, hakim "Gürcü Arzusu-Demokratik Gürcüstan" partiyası 3018 məntəqədən 1 milyon 87 min 801 səs toplayıb. Bu da ümumi səslərin 54,24 faizini təşkil edir.

Müxalifət partiyaları isə ümumilikdə 37,33 faiz səs toplaya bilib. Səsvermədə seçici fəallığı 58,94 faiz olub.

Qeyd edək ki, səsvermə prosesini 64 beynəlxalq və 102 yerli təşkilatın nümayəndələri müşahidə ediblər. Parlament seçkilərində ilk dəfə elektron səsvermə sistemi də tətbiq edilib.

Gürcüstanda yaşayan soydaşlarımızın fəal iştirakı

26 oktyabr seçkilərində Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlılar da yüksək fəallıq göstərirlər. Azərbaycan dövlətinin və Prezidentinin regional siyasətini, Azərbaycan-Gürcüstan münasibətlərinin möhkəmlənməsi və inkişafına yönəlmiş söylərlərinin dəstəkləndiklərinə görə onlara sözlən əsl mənasında böyük təşəkkürdür. Soydaşlarımız Gürcüstanda hakim partiyayı dəstəkləməklə sülhə müharibə, ənənəvi və amoral dəyərlər arasında prinsipial seçilmələrini edirlər.

Qeyd edək ki, Gürcüstanda 300 min azərbaycanlı yaşayır. Onların yaşadığı bütün regionlarda səs faizi yüksək olub. Azərbaycanlı seçicilərin hakim partiyanın ümumi səslərinin formalaş-

masında 7-8 faiz payı var. Soydaşlarımız eyni zamanda öz əhatəsinə, təsir imkanlarına görə seçki prosesində və Gürcüstanın siyasi arenasında vacib, hətta həlledici potensiala malikdir. Məsələnin ciddiliyini nəzərə alan azərbaycanlılar son dərəcə məsuliyyətlə seçim ediblər. Onların bu seçimi bir daha təsdiqləyir ki, gürcülər və azərbaycanlılar xoş günlərin sevincini bölüşdüləri kimi, çətinlikləri də birlikdə dəf etməyə qadirdirlər. Ümid edirik ki, Gürcüstan hakimiyyəti və hakim partiyası bundan sonra azərbaycanlıların problemləri ilə daha yaxından marqlanacaq və onların həlli istiqamətində real addımlar atacaqlar.

Biz yuxarıda Gürcüstanda seçkiöncəsi mühitin kifayət qədər gərgin olduğunu və ölkədə ajiotajlar yaşandığını qeyd etdik. Bu gərginlik ilk növbədə Amerika Birləşmiş Ştatlarının (ABŞ) və Avropa İttifaqının (Aİ) rəsmi Tbilisini milli iradəyə, suverenlik prinsiplərinə zidd siyasət yürütməyə məcbur etmək cəhdlərindən qaynaqlanır. Kollektiv Qərbin son vaxtlarda daha da fəallaşan Cənubi Qafqaz siyasəti bu regionda Rusiyaya qarşı ikinci cəbhə açmağa hədəfləyir. Brüssel və Vaşinqton buna nail olmaqla ötrü müxtəlif vasitələrdən istifadə edir. Bir sıra hallarda milli dövlətlərə Avropa İttifaqına inteqrasiya vədləri verilir, cəmiyyətlər qrantlarla ələ alınır. Milli maraqlardan çıxış edən dövlətlərə qarşı isə şantaj, qaraxaxma, selektiv yanaşma, sanksiyalarla təhdid kampaniyaları işə salınır. Ermənistan Cənubi Qafqazda yeganə dövlətdir ki, Qərbdən gələn təzisləri məmuniyyətə qəbul edir. Ermənistan son illərdə N.Paşinyan iqtidarının razılığı əsasında Avropa missionerlərinin, necə deyirlər, su yoluna döndərdikləri ölkəyə çevrilib. Rəsmi İrovan gətirdikcə daha çox dərəcədə on illiklər boyunca himayəsində yaşadığı Rusiyadan uzaqlaşır. Belə sürüşkənlik Ermənistan cəmiyyətini səciyələndirən ən mühüm xarakterik cəhətlərdən biridir. Saxta tarixə malik olan bu ölkə hazırda Rüsiyanın məlum səbəblərdən üzləşdiyi çətinlikləri nəzərə alaraq oriyentasiyasını Qərba doğru dəyişib.

Cənubi Qafqazda Azərbaycan Qərbin artan təz-

yiqlərinə qarşı sort müqavimət göstərən dövlətdir.

Azərbaycan iqtidarı apardığı siyasətdə müstəqillik və suverenlik prinsiplərini önə çəkir. Ölkəmizin qərarları hansısa paytaxtlarda deyil, məhz Bakıda verilir və sırf milli maraqlara əsaslanır. Azərbaycan rəhbərliyi dəfələrlə birmənalı şəkildə bəyan edib ki, ölkə ərazisindən region dövlətlərinə qarşı plasdarm kimi istifadə edilməsinə heç vaxt yol verilməyəcək. Bu da ayrı-ayrı ölkələrə münasibətdə milli iradəni inkar edən Qərbin xoşuna gəlmir. Məhz buna görədir ki, son vaxtlarda Qərb dövlətlərindən və təsisatlarından Azərbaycana qarşı müxtəlif məzmunlu təzyiq cəhdləri artır.

Gürcüstanın hazırkı rəhbərliyi də Qərbin ölkə üzərindən həyata keçirmək istədiyi mənfur siyasəti qəbul etmir və ortaya milli iradəyə qoyur. Bu ölkənin parlamentində cari ildə iki mühüm qanun qəbul olunub. Həmin qanunlardan biri Gürcüstan artan xarici təsirlərin qarşısını almağa, digəri isə ailə dəyərlərini, gürcü xalqının ləyaqətini və ənənələrini qorumağa hesablanıb. İndiki məqamda ölkənin üzləşdiyi təhlükəli realiaqlar fonunda bu qanunların qəbul edilməsi Gürcüstan üçün hava və su kimi zəruri idi. Bəhs olunan iki qanun Qərbin əsl simasını üzə çıxardı. Qərb dairələri qeyd olunan qanunların Rusiyanın təsiri ilə qəbul edildiyi iddialarını irəli sürür. Buna görə də hazırda rəsmi Tbilisinin ünvanına kollektiv Qərbdən

Qərbin regionda ayrı-ayrı xətlər yaratmaq siyasətinə zərbə

sort təhdidlər gəlir. Bir vaxtlar Gürcüstana Qərbdən Avropaya inteqrasiya vədləri verildisə, böyük həcmdə maliyyə yardımları ayrılırdısa, indi bunların heç biri yoxdur, əvəzinə isə hakimiyyət sanksiyalarla hədələyir.

Seçkilərin nəticələri Qərbin Gürcüstanda yürütdüyü siyasətə və regionda ayrı-ayrı xətlər yaratmaq cəhdlərinə böyük zərbədir. Bu prosesdə mühüm rola malik azərbaycanlılar da ənənəvi dəyərlərə sadıq çıxan digər Gürcüstan vətəndaşları kimi Qərbin regionu parçalamaq və müharibə ocağına çevirmək siyasətinə qarşı çıxdılar. Baş verənlor Azərbaycanın və Gürcüstanın Ermənistanın regiondakı siyasətinə qarşı ortaq mövqedə olduqlarını göstərdi. Əgər seçkilərin nəticəsi başqa cür olsaydı, burada Qərbin adamı kimi tanınan prezidentin iştirakı ilə regionu parçalamaq, bölgədə 2-ci cəbhə açmaq və bu coğrafiyanı Qərbin müstəmləkəsinə çevirmək siyasətini asanlıqla həyata keçirmək mümkün olacaqdı.

Bu gün Gürcüstan və Azərbaycan birliyi var və tarix də göstərir ki, bu birlik olanda hər iki dövlətin gücü daha da artır, onlar öz maraqlarını qoruyurlar və beynəlxalq səviyyədə də eyni mövqedən çıxış edirlər. O ki qaldı Ermənistanla, yəqin sonda bu ölkədə də regiona mənsubluqlarını dərk edəcəklər.

Baş nazir: Biz MSK-nın istənilən nəticəsini qəbul edəcəyik

"Biz səsvermənin nəticələri ilə bağlı Gürcüstan Mərkəzi Seçki Komissiyasının elan edəcəyi istənilən qərarı qəbul edəcəyik". Bu sözləri jurnalistlərə açıqlamasında Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze söyləyib. "Gürcü Arzusu-Demokratik Gürcüstan" partiyasının MSK-nın istənilən qərarını qəbul edəcəyini deyən Baş nazir əlavə edib: "Sadəcə olaraq inanırıq ki, "Gürcü Arzusu" təqribən 60 faiz səs toplayacaq və bu, müxalifətin ən ağır məğlubiyyəti olacaq".

MSK-nın açıqlayacağı qərarı tanımağa, 2018, 2021 və 2022-ci illərdə etdiklərini təkrarlamağa çağırıram. Mən bütün partiyaların MSK-nın açıqlayacağı nəticələri tanımağa çağırıram", - deyər İ.Kobaxidze vurğulayıb.

İ.Kobaxidzenin sözlərinə görə, Gürcüstan hökuməti, müxalifətin etirazlarına baxmayaraq, təsdiqlənəcək. O vurğulayıb ki, müxalifət partiyaları yeni çağırış parlamentin ilk iclasının işinə mane ola bilməyəcəklər.

Seçkilərin ilkin nəticələri Azərbaycanda da sevinclə qarşılanıb və dost təbriki gecikməyib. Prezident İlham Əliyev Gürcüstanda keçirilmiş parlament seçkilərinin nəticələri və ölkənin aparıcı siyasi qüvvəsi olan "Gürcü Arzusu - Demokratik Gürcüstan" partiyasının qələbəsi münasibətilə Baş nazir İrakli Kobaxidzenə təbrik edib. Dövlətimizin başçısı təbrik məktubunda vurğulayıb: "Bu səsvermə vasitəsilə Gürcüstan vətəndaşları inkişafa, sabitliyə və ənənəvi dəyərlərə öz dəstəyini ifadə ediblər. İnanıram ki, seçkilərin nəticələri Gürcüstanın hərtərəfli inkişafına və çiçəklənməsinə xidmət edəcəkdir".

Azərbaycandan gecikməyən təbrik

Təbrik məktubunda Prezident İlham Əliyev seçkilərin nəticələrinin tarixən dostluq, qardaşlıq və mehriban qonşuluq şəraitində yaşamış xalqlarımızın iradəsindən qaynaqlanan Azərbaycan-Gürcüstan dövlətlərarası əlaqələrinin davamlı inkişafına, Cənubi Qafqazda və daha geniş coğrafiyada ölkələrimizin mövqələrinin daha da möhkəmlənməsinə töhfə verəcəyinə inanırıq ifadə edib. Dost ölkənin Baş nazirini Azərbaycanla rəsmi səfərə dəvət edən dövlətimizin başçısı "Əminəm ki,

ölkələrimizin və xalqlarımızın firavanlığı, regionumuzun rifahı və təhlükəsizliyi namına strateji tərəfdaşlığımızın möhkəmləndirilməsi, ikitərəfli və çoxtərəfli qaydada qarşılıqlı faydalı fəaliyyətimizin müvəffəqiyyətlə davam etdirilməsi istiqamətində bundan sonra da birgə səylər göstərəcəyik.

Sizə ən xoş arzularımı çatdırır, dost Gürcüstan xalqına daim əmin-amanlıq və rifah diləyirəm", - deyər bildirib.

Mübariz ABDULLAYEV

Qərb və gürcü müxalifəti çevrilisə hazırlaşır?

Gürcüstanda parlament seçkiləri hakim "Gürcü arzusu-Demokratik Gürcüstan" partiyasının qələbəsi ilə başa çatıb. Seçkilərdən sonra keçiridiyi brifinqdə Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze deyib ki, gürcü xalqı yeganə, mübahisəsiz seçim etdi, o, sülhü və ölkənin inkişafını, parlaq Avropa gələcəyini seçdi: "Bildiyiniz kimi, seçkilər hər bir ölkənin həyatında xüsusi əhəmiyyət kəsb edən bir məqəmdir. Ən mühüm bu məqamlarda gürcü xalqı bizi dəstəklədi və seçkimizdə iştirak edən hər bir insana təşəkkür etmək istərdim". O vurğulayıb ki, ilkin məlumatların açıqlanmasından sonra müxalifət Mərkəzi Seçki Komissiyasının binası qarşısında toplaşmağa belə cəsarət etməyib, bu da "Gürcü Arzusu"-nun inamlı qələbəsidən xəbər verir.

Baş nazir: Heç kim konstitusiya quruluşunu sarsıda bilməyəcək

Baş nazirin sözlərinə görə, hakimiyyət xalqın seçimi qoruyacaq, konstitusiya quruluşunun pozulmasına yol verməyəcək: "Əvvəllər baş verən hər şey təkrarlanıb. Müxalifət seçkilərdə məğlubiyyəti qəbul etmir və ölkədə konstitusiya quruluşuna qarşı çıxır. Vurğulamaq istəyirəm ki, dövlət öz yerindədir və heç kim konstitusiya quruluşunu sarsıda bilməyəcək". İ.Kobaxidze deyib ki, seçkilər elektron texnologiyalardan istifadə edilməklə sakit şəraitdə keçib.

Baş nazir 2025-ci ilin əvvəlindən Aİ ilə münasibətlərin yenilənməyini gözlədiyini də söyləyib: "2030-cu ilə qədər Avropaya inteqrasiya hədəfinə çatılması üçün ölkəni bütün sahələrdə inkişaf etdirmək vacibdir, bu məqsədə çatmaq üçün hər şey edilməlidir". O, bu kontekstdə iqtisadi artıma diqqət çəkərək bildirib ki, "əgər iqtisadi göstəricilər müvafiq olmasa, heç kim ölkəni Avropa İttifaqına qəbul etməyəcək". "Biz münasibətlərin yenilənməsini gözləyirik və

bunun gələn ilin əvvəlindən baş verəcəyini düşünürük. Assosiasiya Sazişi və Azad Ticarət Sazişi bizə müəyyən öhdəliklər qoyur. İddialı məqsədimiz 2028-ci ilə qədər hər iki istiqamətdə bu öhdəliklərin 90 faizdən çoxunu yerinə yetirməkdir. Nəticə etibarilə bu, 2030-cu ilə qədər Gürcüstanın bizim qarşımıza qoyduğumuz son məqsəddə - ölkəmizin Avropa İttifaqına tam inteqrasiyasına çatacağına qarantı olacaq. Bunun üçün ölkəni bütün sahələrdə, xüsusilə də iqtisadi artım baxımından inkişaf etdirmək vacibdir. Əgər iqtisadi göstəricilər uyğun olmasa, heç kim ölkəni Avropa İttifaqına qəbul etməyəcək".

Prezident təsdiq etməsə, parlament müstəqil fəaliyyətə başlayacaq

Gürcüstan parlamentinin sədri Şalva Papuaşvili isə söyləyib ki, Gürcüstan Mərkəzi Seçki Komissiyasının yekun protokolu noyabrın ortalarına qədər hazır olacaq. Onun sözlərinə görə, səslərin hesablanması, şikayətlərlə bağlı proseslər noyabrın ortalarına qədər başa çatacaq: "İcmal protokolu noyabrın ortalarına qədər hazır olacaq və konstitusiya ilə müəyyən edilmiş 10 gün müddətində parlament ilk iclasını keçirəcək".

Qeyd edək ki, Gürcüstan MSK seçkilərlə bağlı yekun protokolu təqdim etdikdən sonra 10 gün müddətinə prezident onu təsdiqləməlidir. Əgər prezident protokolu təsdiq etməsə, parlament müstəqil olaraq fəaliyyətə başlayacaq.

Şalva Papuaşvili həmçinin deyib ki, Gürcüstan Prezidenti Salome Zurabişvili və müxalifət partiyalarının liderlərinin görüşləri qeyri-legitim elan edərək ölkədə çevrilisə hazırlaşır: "Bu səhnə əvvəlcədən hazırlanmışdır: nəticələri qeyri-legitim elan etmək, texniki hökumət qurmaq... bütün bunlar onların konstitusiya quruluşuna qarşı

çıxmaqla istiqamət aldıkları çevrilisə səhnəsidir". Spikerin sözlərinə görə, Gürcüstan belə hərəkətlərə yol verməyəcək.

Prezident Zurabişvili seçkilərin nəticələrini tanımadığını deyib

Ümumiyyətlə, Gürcüstan müxalifəti "Gürcü Arzusu"-nun parlament seçkilərindəki qələbəsinə tanımaqdan imtina edir, səsvermə prosesinin pozuntularla keçirildiyini və müvafiq olaraq hakimiyyətin nəti-

cələri saxtalaşdırmağa nail olduğunu iddia edib. Bəzi müxalif deputatlar deputat mandatlarından imtina etdiklərini bəyan ediblər. Oktyabrın 27-də Gürcüstan Prezidenti Salome Zurabişvili ölkədə keçirilən seçkilərin "saxtalaşdırıldığını" deyib və əhalini etiraz aksiyalarına çağırıb. Keçmiş prezident Mixeil Saakaşvilinin "Vahid Milli Hərəkat" partiyası da daxil olmaqla, beş faizlik bəyri keçə bilən qərbyönlümlü dörd partiya da belə iddia ilə çıxış edib.

Beynəlxalq müşahidə missiyalarının rəyi necədir?

Qeyd edək ki, beynəlxalq müşahidə missiyaları seçkilərin nəticələrinə təsir edən nöqsanlar aşkarlamayıb. ATƏT Parlament Assambleyasının nümayəndə heyətinin rəhbəri Pia Kauma deyib ki, Gürcüstanda parlament seçkiləri rəqəbatlı olub, çünki seçkilərdə 18 siyasi partiya iştirak edib: "Bu parlament seçkiləri rəqəbatlı olub, ona

görə ki, seçicilər 18 seçki subyekti arasında seçim etmək imkanına malik olublar. Bu, iqtidarla müxalifət arasında seçki deyildi. Müxalifət partiyalarının özləri arasında da fəal rəqəbat var idi". ASPA, Aİ və NATO PA missiyası da Gürcüstanda parlament seçkilərinin faktiki olaraq legitim hesab ediblər. Lakin "xəbərdarlıq" ediblər ki, yeni hökumətin Avropaya inteqrasiya prosesinə necə əməl edəcəyini izləyəcəklər.

Borrel Gürcüstandakı siyasi qüvvələri konstruktiv dialoqa çağırıb

Avropa İttifaqının (Aİ) Xarici siyasət və Təhlükəsizlik məsələləri üzrə Ali Nümayəndəsi Cezep Borrel isə Gürcüstandakı siyasi qüvvələri konstruktiv və əhatəli dialoqa çağırıb: "Siyasi spektrdə konstruktiv və inklüziv dialoq indi hər şeydən üstündür. Avropa İttifaqı Şurasının qərarlarına uyğun olaraq, Aİ Gürcüstanın Avropaya inteqrasiyasının əsas prinsiplərinə uyğun olaraq demokratik, hərtərəfli və davamlı islahatlar həyata keçirməyə çağırır".

Antoni Blinken bəyanat verib

ABŞ Dövlət katibi Antoni Blinken də Gürcüstanda keçirilən parlament seçkiləri ilə bağlı bəyanat yayıb. Bəyanatda Gürcüstan rəhbərliyinə seçki prosesindəki çatışmazlıqları aradan qaldırmaq, "fundamental azadlıqları baltalayan" qanunları ləğv etmək çağırışları edilib: "2024-cü ildə beynəlxalq və yerli müşahidəçilər hakim partiyanın ictimai resurslardan sui-istifadə etməsi, səslərin satın alınması və seçiciləri hədələməsi ilə müşahidə olunan seçkiqabağı mühiti qeyd ediblər ki, bütün bunlar qeyri-bərabər rəqabətə töhfə verib, ədalətli nəticənin mümkünliyinə ictimai və beynəlxalq inamı sarsıdıb. Beynəlxalq və yerli müşahidəçilər səsvermə gününün ümumilikdə yaxşı idarə olunduğunda razılaşsalar da, biz pozuntular və bəzi hallarda zorakılıq

halları barədə xəbərləri qeyd edirik. Beynəlxalq müşahidəçilər nəticələrin azad və ədalətli olduğunu bəyan etməyiblər. Biz beynəlxalq normaların bütün pozuntularını pisləyirik, beynəlxalq və yerli müşahidəçilərin seçkilərlə bağlı bütün pozuntular barədə məlumatların tarazlaşdırılması çağırışlarına qoşuluruq".

Blinken daha irəli gedərək, "Gürcüstanın siyasi liderlərinin qanunun aliliyinə hörmət etməyə, fundamental azadlıqları baltalayan qanunvericiliyi ləğv etməyə və seçki prosesindəki çatışmazlıqları birlikdə aradan qaldırmağa" çağırıb. "Gürcüstanın konstitusiyasına təsbit olunmuş Avropa və Avro-Atlantik inteqrasiya məqsədləri hökumətdən vətəndaş cəmiyyəti üzvlərinin hüquqlarına və bütün Gürcüstan vətəndaşlarının fundamental azadlıqlarına hörmət etməyi tələb edir", - Blinkenin bəyanatında qeyd olunub.

Polşa XİN "dərin narahatlığını" ifadə edib

Polşa Xarici İşlər Nazirliyi də bəyan edib ki, oktyabrın 26-da Gürcüstanda keçirilən parlament seçkilərinin gedişatı və nəticələri onun Aİ və NATO-ya üzv olmaq perspektivlərini ləngidir: "Polşa Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi Gürcüstanda 26 oktyabr 2024-cü ildə keçirilmiş parlament seçkilərinin gedişindən dərin narahatlığını ifadə edir".

Peskov: Rusiya Gürcüstanın daxili işlərinə qarışmır

Rusiya Prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov isə keçirdiyi brifinqdə Gürcüstanda keçirilən parlament seçkiləri barədə danışarkən deyib ki, Rusiya Gürcüstanın daxili işlərinə qarışmır və qarışmaq niyyətində deyil: "Üçüncü ölkələrin seçkilərin nəticələrinə müdaxilə etməməsi vacibdir. Bu, gürcü xalqının seçimidir". O, Rusiyanın bu seçkilərə müdaxiləsi ilə bağlı iddiaları da rədd edib.

N.BAYRAMLI

Kiyev qələbə planına dəstək axtarışındadır

BMT TŞ Ukraynaya görə iclas keçirəcək

Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski qələbə planını açıqladıqdan sonra beynəlxalq ictimaiyyətin, xüsusilə Qərb ölkələrinin bu plana dəstəyini almaq istəyir. Bu məqsədlə o, təxminən iki həftə vval Avropa ölkələrinə səfər etmişdi. Rəsmi Kiyev həmin plana hələ də kifayət qədər dəstək ala bilməyib.

Kiyev müərarət edib

Xatırladaq ki, qələbə planı beş bənddən və üç məxfi əlavədən ibarətdir. Zelenskinin sözlərinə görə, birinci bənd geosiyasi, ikinci və üçüncü bəndlər isə hərbi xarakter daşıyır. Dördüncü bənd iqtisadiyyata, beşinci bənd təhlükəsizlik məsələlərinə aiddir. O, bildirib ki, hər bir bənd müəyyən bir dövr üçün nəzərdə tutulub. Ukrayna Prezidenti diqqətə çatdırıb ki, ilk dörd bənd müharibə dövrünü əhatə edir və onun başa çatdırılmasını nəzərdə tutur. Beşinci bənd isə postmüharibə dövründə təhlükəsizliyin təmin edilməsi ilə bağlıdır.

Qərb ölkələrində planın təqdimatından sonra Ukrayna BMT Təhlükəsizlik Şurasının iclasının keçirilməsi təşəbbüsü ilə çıxış edib. Hazırda BMT Təhlükəsizlik Şurasına sədrlik edən İsvəçrənin qurumdakı Daimi Nümayəndəliyindən bildirilib ki, oktyabrın 30-da Ukraynada sülh və təhlükəsizliyin qorunması üzrə iclas keçiriləcək. Ukrayna bunu ABŞ, Fransa, Böyük Britaniya, Yaponiya, Koreya Respublikası, Sloveniya və Maltanın dəstəyi ilə istəyib. Böyük ehtimalla Ukrayna həmin iclasda da qələbə planını təqdim edərək təşkilatdan dəstək istəyəcək. Amma BMT tərəfindən bu dəstəyin verilməsi üzrə iclas keçiriləcək. İlt nəvbədə, Rusiyanın BMT TŞ-nin daimi üzvü olduğunu nəzərə alaraq, özünə qarşı olan bütün sənədlərə veto qoyacaq.

Təşkilat daimi üzvlərin inhisarındadır

Qeyd edək ki, üzv ölkələrin iştirakçılığı və beynəlxalq hüququn təmin olunması ilə dünyada sülh və iqtisadi rifah naminə əməkdaşlıq BMT-

nin əsas missiyalarından biridir və möhazadəlan meyarlar qlobal səviyyədə uzunmüddətli təhlükəsizliyin əsasını təşkil edir. Qurumun Təhlükəsizlik Şurasına beş daimi üzv - ABŞ, Böyük Britaniya, Fransa, Rusiya, Çin və 10 qeyri-daimi üzv daxildir. Rusiya-Ukrayna müharibəsi fonunda bəzi Qərb dövlətləri tərəfindən Rusiyanın BMT

TŞ-dən çıxarılması təklifləri də səslənirdi. Lakin bu, praktiki mümkün deyil. Təşkilat faktiki olaraq hegemon güc mərkəzlərinin geosiyasi inhisarındadır. Xüsusilə də, Təhlükəsizlik Şurasında yer alan daimi üzvlər istədikləri vaxt hansısa qərara veto qoya bilirlər. Onlar veto hüququndan istifadə edərək subyektiv şəkildə öz maraqlarına uyğun olmayan məsələlərin qəbulunu əngəlləyirlər. Buna nümunə olaraq Rusiyanın özü ilə bağlı sənədlərə qarşı veto hüququndan istifadə etməsinə göstərmək olar. Burada beynəlxalq hüququn subyektiv, BMT-nin üzvü olan digər müstəqil dövlətlərin rəyləri, mövqeləri, demək olar ki, nəzərə alınmır. Bundan əlavə, BMT Təhlükəsizlik Şurasında hərbi-siyasi və strateji-təhlükəsizlik məsələləri ilə əlaqədar qərar qəbul edərkən ikili standartlara yol verilir. Bu barədə kifayət qədər nümunə var. BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin dərhal icra edilməsi, sülhə məcburiyyətə mexanizmlərinin tətbiqi ilə əlaqədar Bosniya və Herseqovina, Yuqoslaviya, Liviya və digər presedentlər mövcuddur. Bütün bunları nəzərə alaraq, BMT TŞ-nin

oktyabrın 30-da keçiriləcək iclasında Ukraynaya dəstək məqsədilə hansısa qərarın qəbul olunması mümkün görünmür.

İtirən Ukrayna, qazanan isə Qərbdır

Digər tərəfdən, Ukraynanın qələbə planında NATO-ya üzvlük məsələsi əsas yer tutur. Zelenskinin sözlərinə görə, Rusiya onilliklər ərzində

Avropadakı geosiyasi qeyri-müəyyənlikdən, yeni Ukraynanın NATO üzvü olmasından istifadə edib: "İndi Ukraynanın NATO-ya dəvət edilməsi faktı üçün həqiqətən də fundamental amil ola bilər. Biz başa düşürük ki, NATO-ya üzvlük bu günün deyil, gələcəyin işidir". Onun fikrincə, dəvət qətiyyətdən başqa heç nə tələb etməyən güclü qərardır. "Buna görə də bu, qələbə planının başlanğıc nöqtəsidir və qətiyyətiliyin təsdiqidir. İndi qeyd-şərtsiz dəvət vacibdir. Bu, əminlikdir - tərəfdarların Ukraynanın təhlükəsizlik arxitekturasındakı yerini əslində necə gördüyünün təzahürüdür", - deyə Zelenski vurğulayıb. Lakin Ukrayna liderinin gözləntisinin əksinə olaraq, NATO Kiyevi alyansa dəvət etməyi düşünmür. Xüsusilə, ABŞ Ukraynanın indiki şəraitdə NATO-ya üzvlüyünü lazım bilmir. Qərb sadəcə, olaraq Kiyevə belə vədlər verməklə onu Rusiya ilə qarşıdurmağa təhrik etdi. Bu qarşıdurmadan zərər görən Ukrayna, qazanan isə Qərb ölkələridir. Çünki Rusiya-Ukrayna müharibəsi ilə başda ABŞ olmaqla Qərb ölkələri özlərinin geosiyasi maraqlarını həyata keçirirlər.

Bələ bir şəraitdə BMT Təhlükəsizlik Şurasının iclasında Kiyev qələbə planına dəstək istəsə də, buna qarşı çıxanlar arasında Rusiya ilə yanaşı ABŞ da olacaq. Bütün bunların fonunda Təhlükəsizlik Şurasının iclası müzakirələrdən başqa irəli gedə bilməyəcək və Ukrayna ilə bağlı hansısa sənədin qəbulu istisna olunur.

N.BAYRAMLI

Kainatın mühərriki

ehtiraslar

Corc Qordon Bayronun “Don Juan” mənzum romanı haqqında

əvvəli ötən saylarımızda

Bayronun Don Juanını isə belə sadə düsturla qiymətləndirmək olmaz. Onun qəhrəmanı klassik əcdadlarından çox seçilir. Bayronun yaratdığı obrazın gerçək prototipi şair özüdür. Onun Don Juanı da müəllifi kimi ölkəsinin hüduqlarına sığmayan, din, dövlət, qanun, adət, vətən, sərhəd tanımayan bir anarxistdir. Romanın qəhrəmanı əzib-əzilənlərin, qara kütlənin, kralların, sultanların olmadıqı yeni dünya, ideal cəmiyyət arzusunadır. O, can verməkə olan əski dünyanı nəhəng bir qiyamət mərasimiylə dəfn eləyib, kainatın mayası ilkin, əzəli xaosdan yeni, azad dünya yığurmaq istəyir. Bayron dövrünün düşünən insanların köhnə dünyanın cəmədəyinə dərşmiş ac qurdlara bənzədir.

Don Juanın başlıca məqsədi qadın olmaqla deyil, qadınlar arasında da öz idealını tapıb ona qovuşmaqdır. Bu səbəbdən o, təkəcə dinə, dövlətə, cəmiyyətə münasibətdə yox, ailəyə, qadına münasibətdə də anarxizm mövqeyindən çıxış eləyir. Eynən müəllifin özü kimi o, yalnız bir ailəyə, yalnız bir qadına ömürlük bağlanıb qalmaq istəmir, sərxoş bir arı kimi daim güldən-gülə qonur. Bəlkə də divanə aşiq öz idealını heç bir vaxt tapmayacaq, bəlkə belə bir ideal ona heç lazım da deyil, o həmişə elə bu cür, ətirli çiçəkləri qoxulaya-qoxulaya, bir sevdadan başqasına qonaqona yaşamaqla istəyir. Bu yürüşdə o öz qismətini tapıb sərgüzəştini başa vura da bilər (əgər belə bir qismət gerçəkdən varsa), ömrü boyu hər güldən, hər meyvədən bir şirə çəkəçək dünyanı dolaşa da.

Bayron özü möhazə belə yaşamışdı - nə üç yaşda olanda itirdiyi atasına, nə əsilli-nəcəbətlili əsəbi anasına dərinə bağlanmışdı; hətta poqzun, gəzəyən bir şairdən ötrü ideal sayıla biləsi qadınını da yanında saxlaya bilməmişdi; arvadının ata evində dünyaya gətirdiyi yeganə övladının üzünü, demək olar, görməmişdi; atabir ögey bacısıylas inestual əlaqəyə girdiyi haqda söz-söhbət yayılanda o, cinayətini danmaq, örtüb-basdırmaq qayğısına belə qalmamışdı, təbiət qanunlarına münasibətdə belə anarxistcə davranmışdı; nəhayət, ictimai basqıya dözməyib 1816-cı ildə vətənidən biryöllüq ayrılmışdı, ölkələri dolaşadolaşad gedib yunan torpaqlarına çıxmışdı, yunanların Osmanlı imperiyasına qarşı apardığı milli-azadlıq mübarizəsinə qoşulmuşdu, elə oradaca xəstəlik tapıb 1824-cü ilin yazında canını antik tanrılara tapşırırmışdı.

Özünün şah əsəri kimi nəzərdə tutduğu "Don Juan" mənzum romanını Bayron ölümündən beş il əvvəl yazmağa başlamışdı. Əsər 24 nəğmədən (fəsildən) ibarət olmalıydı, ancaq şair yalnız 16 nəğməni tamamlaya bilməmişdi, 17-ci fəsil isə yarımçıq qalmışdı. Hər nəğmə oxtavla adlandırılan səkkizlik bəndlərlə qələmə alınıb.

On altı yaşda olanda Juan Donya Yuliya adlı gənc qadına vurulur, qarşılıqlı razılıqla əsasında onunla sevgi əlaqəsinə girir. Qadının əlli yaşlı qısqanc öri arvadının xəyanətindən xəbərtutanda Yuliyamı boşayıb monastıra göndərir. Juanı isə anası xata-bəladan uzaqlaşdırıb uzaql diyarlara yollayır. Bundan sonra qəhrəman macəralar, sərgüzəştlərlə dolu bir dövrə qədəm qoyur. Onu bu səfər boyu iki nökrə, bir də çoxlu dil bilən müəllimi müşayiət eləyir. Onları aparən gəmi əvvəl tufana, sonra da şilə düşür, ərzaqla ehtiyatı tükənəndə yolçular dişə dəyən nə varsa xatəsini, dişə vurmaqla bir çöp qalmayanda bir-birini yeməyə başlayırlar. Juanın sevimli ustadı da bu arada güdəzə gedir.

Sahilə təkəcə Don Juan salamat çatır. Onu Qaydə adlı gözəl bir yunan qızı xilas eləyir, zoifləyib öldən düşmüş gəncin qulluğunda durur. Məlum olur ki, bura bir yunan adasıdır. Qaydenin atası zalım dəniz quldurudur, qız qorxur ki, oğlanı evə aparsa, atası Juanı qul adına satacaq, buna görə də onu gizli mağarada saxlayıb bəsləyir. Juanla Qaydə bir-birilə dişə dəyən nə varsa xatəsini, dişə vurmaqla bir çöp qalmayanda bir-birini yeməyə başlayırlar. Juanın sevimli ustadı da bu arada güdəzə gedir.

Qaydenin atası işdən xəbərtutanda Juanı yaralayır, sonra onu satılıqla kölə adıyla bir gəmiyə mindirib adadan uzaqlaşdırır. Qız tezliklə xif-

fətdən ölür, onun eşqi dillərə düşür. Az keçmiş atası da qızının dalınca gedir.

Əsirləri İstanbul kölə bazarında satılır. Juan bir xədimin əliylə sultanın hərəmxanasına düşür. Padşahın hərəmlərindən biri ona diqqət yetirir, kimliyi bilməməsin deyə Don Juana zənən paltarını geyindirirlər. İşin üstü açılanda xanımın köləni qaçırtmaqdan savayı çıxış yolu qalır. Don Juan bu səfər türklərlə savaşan rus ordusunun düşərgəsində peyda olur. Qələbə müjdesini Yekaterinaya çatdırmaq üçün Suvorov onu xüsusi məktubla Peterburqa göndərir. Burada Don Juan çariçanın sevimlisinə çevrilir. Ancaq Rusiya paytaxtının havası ona düşmədiyindən Juan tezliklə xəstələnir, Yekaterina onu İngiltərəyə göndərməyə məcbur olur.

Sevilyadan yola çıxan ispan zadəganı, nəhayət, Bayronun vətəninə varid olur. Artıq onun iyirmi bir yaş var. Burada da o, kübar cəmiyyətin diqqətini çəkir, gənc xanımlar onun başına fırlanırlar. Fəqət bundan sonrasını, qəhrəmanın daha hansı macəralar yaşayacağını, Don Juanın aqibətinin necə olacağını biz bilmirik. Bələ deyirlər ki, müəllifin planı sevimli qəhrəmanını daha bir neçə ölkə - Almaniya, İtaliya, İspaniya boyuncaxəzdirdəndən sonra Parisə aparıb çıxarmaq. Böyük Fransa burjuva inqilabının barrikadalarında onun sərgərdan ömrünə, bələli taleyini son nöqtə qoymaq olub. Turgenevin Rudini də sonda möhazə belə bir aqibətə tuş gəlmişdi. Yəqin ki, Don Juanın nakam taleyi bu məsələyə təsirsiz ötürməmişdi...

Onun yaradıcılığına Şillərin təsiri barədə düşündəndə istər-istəməz "Qaçaqlar" dramıyla Bayronun "Şərq poemaları" silsiləsindən yazdığı "Dəniz qulduru" mənzum poeməstini tutuşdurmalı olursan. Şillər estetik idi, inanırdı ki, estetik baxımdan düzgün təbiiyə olummuş insan sonda etiq cəhətdən də doğru nəticəyə gələcək. Bayron da estetikdir, ancaq onun etiq-exlaqlı platforması Şillərin qənaətindən bir medalın ikincü üzü qədər uzaqdır.

Əgər Şillərin qısaşqı qəhrəmanı qaçaqla Karl Moor sonda epikürçü-anarxist mövqeyindən geri çəkilib, aşılıb-daşan, qanla suvarılan ehtirasını cilovlayıb stoisizmə, asketizmə yuvarlanırs, ədalət məhkəməsinə könüllü təslim olursa, Bayronun qısaşqı qəhrəmanı pırat Konrad divan-tərəzinə özü qurur. Azadlıqla uğrunda savaşmaq, bu yolda başqalarını öldürmək onun legitim haqqıdır, o, zalımdan intiqam almaqla, azadlığını qan bahasına qorumaqla haqqıyla ümum-bəşəri etiq prinsiplər arasında bir təzad görmür. İnsanı öldürməyi yasaqla buyuran xristianlıqla ehtikamı da onun əl-qolunu bağlamır, o, müsəlman paşalarıyla din-şəriət cəhbəsində yox, azadlıqla uğrunda savaşır. Onun dini də, məzhəbi də fərdi azadlığın qorumaqla, heç kimsəni öz çəpərindən içəri buraxmamaqla, başqa sözlə, anarxizmdir.

Şillər tipik bir zahid kimi varlığı-məzin kainatın mühərriki sayılmaqla layiq ehtirasları bəsləyib işə salan yanını demonik başlanğıc, şeytani qaynaqla hesab eləyirsə, Bayron da öz rindanə düşüncəsiylə vücudumuzun qorxuları, ağrıları, əzabları barındıran qütbünü demənləşdirir, azadlıqla, dinclik uğrunda mübarizədə möhazə o qütbü hədəf seçir. Bayronun aparıcı personajları (o cümlədən Don Juan) qorxunun, zülmün əsarətindən qurtulub həyatın dadını duymaqla istəyən epikürçü tiplərdir. Bu baxımdan onu Ştinerin, Bodlerin, Turgenevin, özündən sonrakı bütün fərdiyyətçilərin əcdadı saymaq olar.

Donjuanlıqla əbədi mövzu kimi sonrakı dövəmlərdə də ədəbiyyatın diqqətindən qraqda qalmadı. Henri Millerin ötən əsrin birinci yarısında işiq üzü görmüş "Xərçəng tropiki", Qabriel Qarsia Markesin əsrin ikincü yarısında yazılmış "Vəbali çağda sevgi" romanlarını bu mövzuya qayış kimi dəyərliyəndirmək olar. Hətta Nabokovun "Lolita" romanının qəhrəmanı Qumberti də Don Juanı yeni dövrdə zühür eləmiş monoqamılığa meylli çağdaş versiyası sayıla bilər.

F.Uğurlu

İslamofobiya və türkofobiya məkanında...

Yeni qorxu dalğası

Hazırda Avropa İttifaqında (Aİ) insan hüquqlarının müdafiəsi sahəsində ciddi problemlər mövcuddur. Özünü demokratiyanın və insan haqlarının beşiyi kimi təqdim edən Aİ-də irqi ayrı-seçkilik, islamofobiya, türkofobiya halları və digər problemlər davamlı olaraq artmaqdadır.

İslamofobiya və irqi ayrı-seçkilik pik həddə çatıb

tərik ki, Qərbdə, Avropada təkəcə siyasi dəyərlər aşınmaya məruz qalmır, eyni zamanda, ideoloji, mədəni və dini ayrı-seçkilik artır, sivilizasiyaların toqquşması tezisi təbliğ edilir. Bəzi Aİ ölkələrində müsəlmanların müqəddəs kitabı olan "Quran"-ın yandırılması, Məhəmməd peyğəmbərin təhqir olunması da bunun göstəricisidir.

Məsələn, Avropa İttifaqının aparıcı dövlətlərindən biri sayılan Fransanın digər qitələrdəki müstəmləkə ərazilərində yaşayanlarla birlikdə əhalisinin sayı təxminən 68 milyon nəfərdir. Ölkə əhalinin 7-9 faizi İslam dininə etiqad edənlərdən ibarətdir. Bu göstəricilərə görə Fransa Aİ məkanında İslam dininə etiqad edənlərin ən çox yaşadığı ölkədir. Bu ölkə "Azadlıq, bərabərlik, qardaşlıq" şüarını özünə deviz seçsə də, gerçəkdə fərqli siyasət yürüdü. Xüsusilə də Makron iqtidarının dönməndə Fransa bu dəyərlərdən çox uzaqlaşır. Ölkənin ictimai-siyasi həyatında, dövlət siyasətində qeyd olunan prinsiplərin gözlənilməli söyləmək mümkün deyil. Çünki dövlət-vətəndəş münaqişələri milli, dini, etnik, hətta regional mənsubiyyət amillərinə ciddi önəm verildiyi açıq-aydın seçilir. Sözdə "demokratiya", "insan haqları" deyən hakimiyyət praktik müstəvidə icmaların fəaliyyətinə seçim prinsipi ilə yanaşır - hansısa topluslara hər cür imtiyazlar verilir, fəaliyyət sərbəstliyi təmin olunur, digərlərinin isə hərəkətləri sırt çərçivələrə salınır. Hətta bunu ləqallaşdıran və hüquqi əsaslar yaradan qanun və qərarlar da qəbul olunub. Fransa Aİ-də müsəlmanları irqi ayrıseçkiliklə məruz qalan əsas dövlətlərdən biridir.

Xüsusilə, Avropada müsəlmanların təqib və təhqir olunması artıq tendensiya çevrilib. Üstəlik, bu hərəkətlər əvvəlcədən planlaşdırılmış qaydada və müəyyən siyasi dəstək əsasında edilir. Bu, həm də onu göstərir ki, Avropada belə qarşıdurma ssenarilərinə son qoyulsun, islamofobiya, irqçilik, diskriminasiya əvəzinə tolerantlıq, multikulturalizm seçilsin, bəşəri dəyərlər təbliğ və təşviq edilsin. Lakin proseslər göstərir ki, Avropada mövcud olan bu zərərli tendensiya son qoyulması hazırkı dövəmdə real görünmür. Çünki bütün bunların fonunda miqrant problemləri artır, demokratiya və insan haqları məsələlərində ziddiyyətli güclənir. Üstəlik, bu problemlər Avropada yoxsulluğun artmasına da təsirini göstərir.

Bəzi təşkilatlar vəziyyətlə bağlı həyəcan təbili çalır

Arzuolunandır ki, Avropada belə qarşıdurma ssenarilərinə son qoyulsun, islamofobiya, irqçilik, diskriminasiya əvəzinə tolerantlıq, multikulturalizm seçilsin, bəşəri dəyərlər təbliğ və təşviq edilsin. Lakin proseslər göstərir ki, Avropada mövcud olan bu zərərli tendensiya son qoyulması hazırkı dövəmdə real görünmür. Çünki bütün bunların fonunda miqrant problemləri artır, demokratiya və insan haqları məsələlərində ziddiyyətli güclənir. Üstəlik, bu problemlər Avropada yoxsulluğun artmasına da təsirini göstərir.

Bu neqativ hallar Avropanın bir sıra təşkilatların hesabatlarında da əksini tapır. Bələ ki, Avropa İttifaqının Əsas Hüquqlar Agentliyinin (FRA) son hesabatında bildirilir ki, yoxsulluqla səviyyəsinin artması, demokratiya hücumları, irqçilik və ksenofobiya, eləcə də miqrasiya problemləri 2024-cü ildə Avropa İttifaqında fundamental hü-

quqlar üçün əsas təhdidlər sırasındadır. Təşkilatın hesabatına əsasən, yaşayış xərclərinin, xüsusən də enerji qiymətlərinin artması ona gətirib çıxarıb ki, insanların 20 faizi (hər beş nəfərdən biri) səfərlət içindədir. Bununla əlaqədar olaraq, Vyanada yerləşən agentlik üzv dövlətləri yoxsulluğun və elektrik enerjisinə xərclərin azaldılmasına dair tədbirlərin əhalinin ən az təminatlı qruplarına şamil olunmasına çağırır. FRA gəlirlərin artmasına məhdudiyyətlərin mövcud olduğunu, sosial gəlirin isə həddindən artıq yoxsulluqla hallarına gətirib çıxaran 12 üzv dövlətdə sosial problemlərin yumsaldılmasına dair tədbirləri müəyyən edir.

FRA eləcə də dövlətin dinc yığıncaqlar və fikirləri ifadə etmək azadlığı hüququna münasibətdə həddən artıq müdaxiləsinin pisləyir və qeyd edir ki, bu, mülki məkana təhdiddir, belə vəziyyət ictimai işlərdə əhəmiyyətli iştirakın mövcud olmaması deməkdir və dezinformasiya ilə birləşdikdə bütün Avropa ölkələrində demokratiya ya xələl gətirir. "İyirmi yeddi üzv dövlət, həmçinin vətəndaş cəmiyyətinin müdafiəsinin gücləndirilməli, antisemitizm və islamofobiyanın artması barədə xəbərdarlıq edərək, həyəcanlı tendensiya kimi təsnif etdikləri irqçilik və dözülməzliyin bütün formaları ilə mübarizə aparmalıdır", -deyə hesabatda vurğulanıb.

Aİ ukraynalı qaçqınları sosial dəstəyi azaldır

Məsələ ondadır ki, Avropa İttifaqında ukraynalı qaçqınlarla da münasibət məxfi monada dəyişməkdədir. BMT-nin açıqladığı rəqəmlərə görə, müharibə başlayandan bəri Ukraynada 12 milyon şəxs öz yaşayış yerini tərk etməyə məcbur qalıb. Bildirilib ki, hazırda Avropa ölkələrində 8 milyon ukraynalı qaçqın var. Onların ən çox üz tutduğu ölkələr isə Polşa və Almaniyaadır. Polşada Ukraynadan gələnlərin sayı 1 milyon 400 min, Almaniyaada 1 milyon nəfərdir. Çexiyada 431 min, Fransaada 101 min ukraynalı qaçqın qeydə alınıb.

Eyni zamanda, Almaniyaada Ukraynadan olan qaçqınlarla da münasibət dəyişdiyi müşahidə edilir. Məsələn, Almaniya Şəhərləri və İcmları Assosiasiyasının (DStGB) prezidenti Uve Brandl deyib ki, qaçqınlarla bağlı müxtəlif problemlərin həllində imkanların son həddinə çatıblar: "Çoxlu sayda ukraynalı qaçqın mərhəmətli almanların evində məskunlaşıb. Ancaq bu, daimi ola bilməz, başqa variantlar tapmaq lazımdır. Berlinin əsas qatar stansiyasında Ukraynadan olan qaçqınlarla sığınacaq verməyə hazır olan alman

vətəndaşlarının sayı azalıb. Onları qəbul edənlər qaçqınların bu qədər uzun müddət qalacağını gözləməyirdilər".

Almaniyanın bezi federal əyalətlərinin baş nazirləri ukraynalı qaçqınlarla müavinətlərin ödənilməsinə yenidən baxılmasının tərəfdarıdır. Saarın baş naziri Anke Relinger ukraynalı qaçqınlarla müavinətlərin verilməsinə müsbət yanaşır. Saksoniyanın rəhbəri Maykl Kreçmer isə ukraynalıların mülki müavinətləri almaqla davam edib-etməməsi barədə düşünməyə çağırır. O, Ukraynadan olan qaçqınların 30 faizdən azının Almaniyaada işlədiyini vurğulayıb.

Almaniya hökuməti Aİ ölkələrində səfər edən ukraynalılar üçün o qədər də etibarlı olmayan plastik kartlar verir. Bildirilir ki, ukraynalı qaçqınlarla bağlı vəziyyətdə təəcübü heç nə yoxdur. Çünki Avrozonanın sosial ödənişlər və yardımlarla bağlı yükü bir neçə dəfə artıb. Ukrayna qaçqınlarına ögey müavinətinin bir səbəbi də müharibə edən ölkədə səfərbərliklə bağlı yaranmış çətin vəziyyətdir. Ukrayna Silahlı Qüvvələrində canlı qüvvə çatışmazlığı var. Aİ öz qanunlarını poza və ukraynalı qaçqınları zorla çıxara bilməz. Ona görə də ukraynalıları Avropadan "vətənlərinə doğru sıxışdırmaq" üçün müxtəlif tədbirlər görülür.

Aİ məkanında ukraynafobiya da yaranır

edib.

Niderland isə ukraynalı qaçqınların ölkədən çıxarılması prosesinə başlayıb. Bələ ki, bu ölkədə sığınacaq tapmış miqrant-qaçqınların sosial müavinətdən və mənzildən məhrum edən qanun qüvvəyə minib. Ukraynalıların arasında da ölkəni tərk etmələri barədə bildiriş alanların sayı kifayət qədərdir.

Ukraynalı qaçqınlar Aİ ölkələrinə daxil olmaqla da problem yaşamaya başlayıblar. Bir sıra Avropa KİV-ləri yazır ki, ukraynalıların Avropada mütləq iş tapacaqları, iş tapmasalar isə müavinətlə müəmməllə yaşaya biləcəkləri haqda ümidləri də daha əvvəlki kimi deyil. Çünki Avropa ucuz enerji resurslarını itirib, istehsal hər yerdə azalıb, öz vətəndaşlarının belə işləməsi problemidir. Əgər əvvəllər Rusiyaya qarşı hər gün fləşmoblar keçirilirdisə, artıq bu gün Avropa ölkələrində hətta binalarda Ukrayna bayraqlarını yığışdırmağa başlayıblar. Bütün bunlar o deməkdir ki, Aİ-də islamofobiya, türkofobiya ilə yanaşı ukraynafobiya da yaranır.

Göründüyü kimi, Avropa İttifaqı məkanında bütün şerahlı əhatə edən problemlər artmaqdadır. Aİ dünyanın müxtəlif regionlarında proseslərə müdaxilə etməkdənsə, özünün daxili məsələlərinə daha çox diqqət ayırmalıdır. Avropa İttifaqı isə bu problemləri yaxın zamanlarda həll etməyə hazır görünmür.

N.BAYRAMLI

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544
“Azərmtəbuaıayımı” ASC - 0124411991, 0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Türkistan Media Group” MMC – 050 241-48-23
“Region Press” MMC – 055 316-79-01
“Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Ali dəyərlərimizdən biri...

Hər kəsə bəllidir ki, inkişaf etmiş sivil cəmiyyətlərin əsasını qanunlar əsasında hazırlanmış idarəetmə mexanizmi təşkil edir.

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə “İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

Mövzu barədə “Yeni Azərbaycan”a açıqlama verən Demokratiya və İnsan Hüquqları Komitəsinin sədri, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Çingiz Qənizadə bildirib ki, Azərbaycan müstəqillik yoluna qədəm qoyduğu ilk vaxtlarda humanizm prinsipləri bir o qədər də diqqət mərkəzində deyildi. Lakin Heydər Əliyevin ikinci dəfə hakimiyyətə gəlişindən sonra ölkəmizdə insanlıq və humanizm prinsiplərinə xidmət edən xeyirxah əməllərin çox şahidi olmuşuq: “Bu gün ölkəmizdə insan hüquqlarının qorunması Prezident İlham

Əliyevin də diqqət mərkəzindədir. Qeyd etmək lazımdır ki, ölkə başçısı bununla əlaqədar bir neçə dövlət proqramını təsdiqləyib və bu sahədə həyata keçirilən tədbirlərin səmərəliliyi daha da artırıb. Azərbaycan vətəndaşlarının şərəf və ləyaqətinin qorunması Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi dövlət siyasətinin əsasını təşkil edir. Bu istiqamətdə həyata keçirilən tədbirlər ölkəmizin beynəlxalq aləmdəki nüfuzunu daha da artırır, Avropa və dünya birliyinə inteqrasiyasını gətirdikə sürətləndirir. Ölkə başçısı dəfələrlə vurğulayıb ki, Azərbaycanda demokratiyanın, insan hüquqlarının inkişafına və qorunmasına çox böyük əhəmiyyət veririk. İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər dövlət başçısının xüsusi önəm verdiyi məsələlərdəndir. Məsələn, imzalanən əfv sərəncamları minlərlə ailəyə sevinc bəxş edir. Bir hüquq müdafiəçisi kimi, əminliklə deyirəm ki, dünyada heç bir ölkə başçısı insan hüquqlarının müdafiəsi istiqamətində belə qətiyyətli qərarlar qəbul etməyib. Bunu tanınmış ictimai-siyasi xadimlər, ekspertlər, hüquq müdafiəçiləri də etiraf edirlər”.

Demokratiyanın inkişafına əhəmiyyət veririk

hüm imkanlar yaradıb. Əslində insan hüquqları insanın sadə ehtiyaclarını əks etdirir. Bu hüquqlar bərabərlik, ləyaqət, hörmət, azadlıq və ədalət haqqındadır. Hər bir insan ayrı-seçkiliyə məruz qalmamaq, yaşamaq, söz azadlığı, təhsil almaq və digər hüquqlara malikdir. Bu, o deməkdir ki, həmin hüquqlar heç vaxt insanlardan alınma bilməz.

hüm imkanlar yaradıb.

Əslində insan hüquqları insanın sadə ehtiyaclarını əks etdirir. Bu hüquqlar bərabərlik, ləyaqət, hörmət, azadlıq və ədalət haqqındadır. Hər bir insan ayrı-seçkiliyə məruz qalmamaq, yaşamaq, söz azadlığı, təhsil almaq və digər hüquqlara malikdir. Bu, o deməkdir ki, həmin hüquqlar heç vaxt insanlardan alınma bilməz.

Ç.Qənizadə qeyd edib ki, beynəlxalq hüquqda insan hüquqlarını təsdiqləyən ən mötəbər sənəd BMT-nin İnsan Hüquqları haqqında Ümumi Bəyannaməsidir: “Bəyannamədə deyilir ki, hər bir insan onun mənsub olduğu irqindən, cinsindən, dilindən, dinindən, siyasi və digər baxışlarından, milli və sosial mənşəyindən, mülkiyyətindən, doğum və digər hallarından asılı olmayaraq təmin olunmuş insan haqlarına və azad olmaq hüququna malikdir. Azərbaycan 2001-ci ildə “İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqlarının müdafiəsi haqqında” Avropa Konvensiyasına qoşulmaqla bu Konvensiya Konstitusiyamızın 148-ci maddəsinə müvafiq olaraq milli qanunvericiliyin tərkib hissəsinə çevrilib. Həmçinin Azərbaycan insan hüquqlarının qorunması sahəsində mühüm beynəlxalq sənədlərə, o cümlədən BMT Baş Məclisi tərəfindən qəbul edilən “İşğencələrə və digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqət alçaldan davranış və cəza növünə qarşı” Konvensiyaya qoşulub.

Azərbaycanda insan hüquqlarının qorunması istiqamətində görülmən işləri beynəlxalq təşkilatlar da yüksək qiymətləndirirlər. Ölkəmizdə aparılan demokratik hüquqi islahatlar insan hüquqlarının müdafiəsi sahəsində mühüm

Ölkəmizdə insan hüquq və azadlıqları necə qorunur?

Beynəlxalq təşkilatlar da yüksək qiymətləndirirlər...

irəliləyişlərin əldə edilməsinə şərait yaradıb, bu müddət ərzində ölkəmiz bir çox hüquqi aktlara qoşulub”.

Hüquq müdafiəçisi bildirib ki, insan hüquqları sahəsində ardıcıl və dinamik fəaliyyətə xüsusi diqqət yetirən respublikamız bu sahədə 300-dən çox beynəlxalq

xalq müqaviləsinin iştirakçısı və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların üzvüdür: “Beynəlxalq mexanizmlər tərəfindən irəli sürülən tövsiyələr daim Azərbaycan tərəfindən dövlətdaxili qanunvericiliyin daha da təkmilləşdirilməsində istifadə edilir.

Hər birimizin üzərinə məsuliyyət düşür...

Dövlətimizin daha da gücləndirilməsi, həmçinin insan hüquqlarının qorunması istiqamətində siyasət Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla davam etdirilir. Bu prosedə bir vətəndaş kimi hər birimizin üzərinə məsuliyyət düşür. Ölkəmizdə həssas qrupdan olan, 30 il işğaldan əziyyət çəkən keçmiş məcburi köçkünlərin, xüsusilə də qadın və uşaqların pozulmuş hüquqlarının bərpası uğrunda mübarizəmiz davam edir. Birinci Qarabağ müharibəsində itkin sayılan 4 minə yaxın insanın, həm-

çinin 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra mina terrorundan əziyyət çəkən vətəndaşlarımızın hüquqları ilə bağlı haqq səsimiz dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılır. Biz ədalətli tələb edirik. Torpaqlarımızın azadlığına müvəffəq olduğumuz kimi, haqqı tapdanan, işğencələrə məruz qalan insanların da taleyi ilə bağlı haqq səsimizin eşidiləcəyinə və haqqın, ədalətin bərpa olunacağına da inanırıq”.

Yeganə BAYRAMOVA

Çində uçan avtomobil zavodu inşa edilir

Çinin “XPeng” şirkəti ölkənin cənubundakı Quancjou əyalətində uçan avtomobil istehsal edəcək zavodun tikintisinə başlayıb.

“Sinxua” agentliyinin məlumatına əsasən, bu, dünyada ilk irimiqyaslı istehsalat malik zavod olacaq. Birinci mərhələdə “Land Aircraft Carrier” (LAC) avtomobilləri üçün uçan modul istehsal olunacaq. Zavod ildə təxminən 10 min belə modul istehsal edə biləcək.

LAC modulu “Airshow China” sərgisində nümayiş etdiriləcək. Tədbir noyabrın 12-dən 17-dək baş tutacaq. Uçan

modulun ilk ictimai uçuşunu orada edəcəyi gözlənilir.

Quancjou şəhərinin hakimiyyəti 2027-ci ilədək uçan avtomobillər üçün infrastrukturun inkişafına 10 milyard yuan (1,4 milyard dollar) investisiya qoymağı planlaşdırır.

Azərbaycanın sərbəst güləş yığması dünya üçüncüsü olub

Azərbaycanın sərbəst güləşçiləri Albaniyanın paytaxtı Tiranada keçirilən U-23 dünya çempionatını dörd medalla başa vurublar. Azərbaycan Güləş Federasiyasının

dan (AGF) AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, milli komanda mundialda 1 qızıl, 2 gümüş və 1 bürünc medal əldə edib.

Yekunda 100 xal toplayan yığmamız komanda hesabında dünya üçüncüsü olub. İran (158) birinci, Yaponiya (102) isə ikinci yeri tutub.

Xatırladaq ki, milli komandanın tərkibində Maqomed-Başir Xaniyev (70 kiloqram) qızıl, Ruslan Abdullayev (61 kiloqram) və Arseni Djiyeyev (86 kiloqram) gümüş, Cəbrayıl Qadjiyev (74 kiloqram) isə bürünc medal qazanıblar.

Stolüstü tennis millimiz Latviyada 9 medal qazanıb

Azərbaycanın stolüstü tennisçiləri Latviyanın paytaxtı Riqada keçirilən “Riga City Council's Youth Cup” beynəlxalq turnirində uğurla çıxış ediblər.

Azərbaycan Stolüstü Tennis Federasiyasından AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, yarışın son gün-

lərində milli komanda aktivinə daha 7 medal yazdırıb. Şəbnəm Mansurova U-15 yaş dərəcəsinə fəxri kürsünün ən yüksək pilləsinə qalxıb. Həmin yaş qrupunda qüvvəsini sınayan Onur Quluzadə ikinci, Yağmur Məmmədli üçüncü yeri tutub. U-19 kateqoriyasında Onur Quluzadə, Tunar Bağirov, Şəbnəm Mansurova və Yağmur Məmmədli üçüncü olub.

Xatırladaq ki, yarışın ilk günündə Onur Quluzadə ilə Yağmur Məmmədli 13 yaşlılarda baş mükafata sahib çıxıblar. Bununla da milli komanda turniri 3 qızıl, 1 gümüş, 5 bürünc medalla yekunlaşıb.

Aerobika gimnastikası üzrə 8-ci ölkə birinciliyi keçiriləcək

Noyabrın 1-2-də aerobika gimnastikası üzrə 8-ci ölkə birinciliyi, Bakı çempionatı və paytaxt birinciliyi keçiriləcək.

Azərbaycan Gimnastika Federasiyasından (AGF) AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Heydər Əliyev adına İdman Konsert Kompleksində keçiriləcək yarışlarda “Ocaq Sport” klubu və Sumqayıt Olimpiya İdman Kompleksindən 76

gimnast medalı uğrunda mübarizə aparacaq.

İdmançılar uşaqlar (2013-2015), yeniyetmələr (2009-2011-ci il) və gənclər (2006-2008-ci il) yaş kateqoriyalarına uyğun olaraq fərdi və üçlük proqramda çıxış edəcəklər.

Onlar bu dəfə gimnastikasevərlər üçün musiqinin hər notuna uyğun ahənglə güclərini, sürətlərini və çevikliklərini sərgiləyəcəklər.

Gimnastlarımız Almaniyadakı turnirdə fəxri kürsüyə qalxıblar

Azərbaycanın 8 boksçusu Gimnaziadada finala yüksəlib

Azərbaycanın 8 boksçusu Bəhreynin paytaxtı Manama şəhərində keçirilən Gimnaziada İdman Oyunlarında finala yüksəlib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, oğlanların mübarizəsində Əli Əliyev (46 kiloqram), Nihad Qasımov, Şahin Mustafayev (hər ikisi 50 kiloqram), Zakir Həsənzadə (52

kiloqram), Şahin Babayev (54 kiloqram) və Şahin Aslanov (60 kiloqram) və Haqverdi Həsənov (63 kiloqram), qızlar arasında isə Aysu Mikayilova (52 kiloqram) yarımfinalda öz rəqiblərinə qalib gəliblər.

Qızıl medal uğrunda qarşılaşmalar bu gün keçiriləcək.

Qeyd edək ki, oktyabrın 30-dək davam edəcək Gimnaziadada Azərbaycan 16 növbə üzrə 160 idmançı ilə

təmsil olunur.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alıqş HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000. Üzviyyətli Hacıbəyli - 66

Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisensiya: N-B-317
Tiraj: 4832
Sifariş: 2505
“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 150048601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilir və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilir.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur.
Məsul nəvbətçi:
Elbrus Cəfərli